ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 652 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1898 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 9—21 8 ՇԱՊԱՆ 1316 9 ՔԵԱՆ՛ ԻՎ 1314 Գ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 652

«بوزانتيون»
ارمنجه یومی وسیاسی غزته. صاحب امتیاز ومدیر مسئول
بوزانت كچيان
مطبعه و اداره خانه‌سی باب عالی جاده‌سی ۲۳-۲۵ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌ده در

20 ՓԱՐԱՑ

Բիւզանդիոն

20 ՓԱՐԱՑ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՕՉԵԱՆ
PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23 _ 25,
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆԻՒԹԱՅ Բ. ՁԱՐԻՆ ԱՌԱՋԱՐԿԻՆ ՎՐԱՅ

Բ. [*]

Ուրիշ գլխաւոր առարկութիւն մ՚ալ սպառազինութեանց կատարելագործութեան դէմ՝ ան է թէ քանի՛ր ազդու, քանի մահաբեր դառնան այդ զէնքեր, այնքան մեծ կոտորածի, մարդկային արեան հեղման պատճառ կ՚ըլլան։ Բայց այս տեսութիւն իրականութեան մէջ բացարձակապէս չի հաստատուիր միշտ։ Եթէ երկու կողմն ալ պատերազմողք ռազմագիտութեան գրքի պահանջներուն համար զգուշաւորութեամբ մէկն պատերազմ մը, նորահնար զինուց դէմ այնքան ալ պաշտպանութեան նորահնար միջոցներ կ՚ան որ արդիւնքը նոյնպէս մուրճանման կ՚ըլլայ քան որ էր երբեմն, վրայ վերջին յունական և ամերիկեան պատերազմները։ Մինակ վայրենի և կիսավայրենի ժողովուրդք որք կ՚անգիտանան նորահնար զինուց ամենազօրութիւնն և բաց դաշտի վրայ հաւաքուած մարդոց մարմնակոյտեր կը ներկայացնեն անոնց դէմ, բնականաբար ահագին ջարդ կ՚ուտեն, ինչպէս եղաւ Օմտուրմանի առջեւ, և կամ երբ հին գլխով զօրապետք որոց աչքին զինուորին կեանքն հինգ փարայի նշանակութիւն չունի և չեն հաւատար նոր զինուց ազդեցութեան — ինչպէս հին բժիշկներէ ոմանք ալ չեն հաւատար միքրոպներու վարդապետութեան, — և զօրաց թուոյն առաւելութեամբ միայն յաղթութիւն տանիլ կը յուսան, ահագին կորուստ կուտան։ Հիմակուան զէնքերով ա՛լ կարելի չէ որ պատերազմ մը եօթն տարի, երեսուն տարի են. տեւէ. մէկ ամիսէն սա առաւելն երկու տարի, որ այս ալ շատ հաշուառելի դառնալու վրայ է։ Նոր զէնքերն օրէ օր անկարելի կ՚դարձնեն գիրկընդխառն ճակատամարտերն, որ հին ատենն երբեմն օրեր կը տեւէին և հազարաւոր մարդիկ իրար խառնուած իրար կ՚ջարդէին ու կ՚րդկտէին վայրի գազաններու պէս։ Նոյնպէս նաւերուն իրար մօտենալն և մէկ նաւէն միւս նաւը կացիններով և սակրերով իրար ջարդելնիրը վերջացած են։ Մեր օրով երկու նաւատորմիղ ճշեցին ամերիկացիք, իրենք գրեթէ առանց կորուստ մը տալու. և սպանիացիք բաղդատաբար թեթեւ կորուստով, զի երբ տեսան թէ նաւերնին պիտի ընկղմի կամ այրի, մակոյկները կամ ծովը նետուելով կամ անձնատուր ըլլալով ազատեցան։ Ընծայուելով թէ մեր դարուն ալ նոր զէնքերով եղած ճակատամարտներու մէջ մեծ արիւնհեղութիւններ եղած ըլլան, ինչպէս Նաբոլէոնի օրով Լայբցիկի շուրջը մղուած երեքօրեայ պատերազմին մէջ երկուստեք 120,000 հոգի, Սոլֆերինոյի մէջ 40,000 եւ Մէցի շուրջը վարուած պատերազմներուն մէջ 70,000 ի չափ, հին ատենի ճակատամարտներուն մէջ աւելի շատ աւելիները կան. օրինակի համար միայն Պղատէայի ճակատամարտին մէջ կ՚ըսուի թէ 260,000 պարսիկ ինկած ըլլան, եթէ յունական չափազանցութիւն չէ պատմուածն, եւ Մարիոսի Ֆրանսայի մէջ վարած Ակուիսկրանայի եւ Վերկելլայի մարտերուն մէջ 200,000 բարբարոսք կոտորուեցան։ Բուատիէի ճակատամարտին մէջ կ՚ըսուի թէ 375,000 սարակինոսք ինկան։ Ատտիլասայ Փրանկաց դէմ մղած մեծ ճակատամարտին մէջ [451] մեռնողներուն թիւը 162,000 էն մինչեւ 300,000 հաշուողներ եղած են։ Ուրեմն տապարն ու տէգը, նետն ու սակրը, վաղակաւորն ու լախտը նուազ արիւնառուշտ չեն եղած իրենց ժամանակին քան ինչ որ պիտի ըլլան արդի Մաուզէրի կամ Մանլիխէրի հրացանը, կամ անծուխ վառօդը։

⁂ Նորահնար զինուց և մարտանաւուց դէմ եղած Գ. գանգատն ալ տնտեսական բնութիւն ունի. այսինքն ազգերն ու ժողովուրդներն ահագին ծախքերու բեռան տակ ինկած են. ամէն տարի նորանոր զէնքերու և նաւերու ստակ օգտեցնելու համար պիւտճէններին բեռնաւորած և ոմանք ալ պարտքերու տակ ինկած են ասոր և. բեսէն։ Բայց քիչ մը վերն ըսածէս կարծեմ հասկցուեցաւ թէ այս անպատեհութիւն ալ ամէն ազգի համար չէ։ Գերմանիա, Անգլիա, Գաղղիա, եւլն. եթէ սպառազինութեանց համար տարուէ տարի ահագին ծախքեր կ՚ընեն, այդ ստակը դարձեալ իրենց երկրին ժողովուրդը կ՚վաստկի, որ ազդէ զատ, ադոնց շնորհիւ, այսինքն՝ ուրիշ ազգաց զէնքերը, նաւերն ու ռազմանիւթերն հայթայթելով, մեծամեծ շահեր կ՚ընեն։ Չէ՞ մի որ մեք ալ մօտայի, զարդուց և գրեթէ ամէն պիտոյից համար հարկատու դարձած ենք Եւրոպացւոց։ Այս մասին նեղուած եւ տնտեսականապէս ընկճուող ազգաց ձայնն ալ հաւանական չէ որ ազդեցութիւն ունենայ Դեսպանախորհրդին մէջ, Տէրութեանց Արիսպագոսին առջեւ։ Նմանապէս չմոռնանք որ հաւասա ազգերուն ըրած պարտքերն ալ նորէն իրենց ժողովրդեան են, և վճարած տոկոսներն ալ երկրէն դուրս չեն ելներ. մինչդեռ այդպէս չէ Ռուսիոյ, Իտալիոյ և Սպանիոյ համար։

⁂ Ուրեմն, եզրակացութիւն. առաջնակարգ ազգերը շահ չունին սպառազինութեանց յառաջդիմութիւնը դադրեցնելու մէջ, որ ըստ ինքեան նախկին զէնքերէն աւելի մեղապարտ բան մը չունի. ի հակառակէն շահ ունին, իրենց զինուորական գերազանցութեան մէկ մասն ալ իրենց զէնքերուն կատարելագործութեան վրայ կայացած է և հաւանական չէ որ այդ մասին ձեռքերնին կապելու յօժարին և ո՛չ ալ Խորհրդարանները վաւերացնեն այդպիսի բան մը։

Ընդհանուր զինուորագրութեան դէմ եղած գանգատներն աւելի հիմնաւոր, աւելի բանաւոր են։ Արդարեւ ամէն կարգի ժողովրդոց, ամէն երկրի համար մեծ անպատեհութիւն մ՚է որ երիտասարդութեան ծաղիկն ամէն տարի հարիւր հազարներով խլուի իր ծնողքէն, իր ասպարէզէն՝ քանի մը տարի անցընելու համար զօրանոցներու մէջ, և որ աւելի վտանգաւորն է, երբեմն վատառողջ կլիմայ ունեցող հեռաւոր երկիրներ ղրկուելով՝ եթէ ոչ պատերազմի դաշտին վրայ՝ այլ ճահճային տենդերու երեսէն հալելու եւ մաշելու կամ մեռնելու դատապարտուի։ Այսու հանդերձ չմոռնանք թէ զինուորական կեանքին անպատեհութեանց, դառնութեանց, չարչարանաց դէմ շատ մը դիւրութիւնք, թեթեւացուցիչ ամոքում ընձեռած է դարուս քաղաքակրթութիւնը, մարդասիրական սկզբանց զօրանալն, և նոյն իսկ գիտութեանց շնորհիւ զէնքերու բարեփոխումն այս բանիս օգնած է։ Օրինակի համար, փոխանակ հին ատենուան պէս պատերազմիկն ոտքէն ցգլուխ երկաթեայ զրահներու բեռան տակ ճզմելու, հիմա կ՚նայուի որ որքան կարելի է թեթեւազէն ըլլայ զինուորը։ Ինչպէս արդէն ըսինք, այժմ ոչ միայն վահան, ասպար, եւլն. վերցած են, այլ զէնքերն ալ որքան կարելի է դիւրատար եւ դիւրաշարժ դառնալու վրայ են։ Միջնադարեան խաչակիր զինուորաց կրած տառապանքներն երբ արդի բանակաց կազմութեան հետ բաղդատելու ելնենք, ահագին տարբերութիւն կ՚տեսնենք։ Զօրաց ուտելիքը, զօրանոցներու ներքին պայմանները, վիրաւորեալոց տարուած խնամքն և վիրաբուժական գործողութեանց մեթոտները բոլորն ալ բարեփոխուած և հետզհետէ բարեփոխուելու վրայ են։ Կարմիր խաչի հաստատութիւններն, հականեխական դրութիւնը, միջազգային օրինաց նորանոր սրբագրութիւնք անժխտելի յառաջդիմութիւններ են։ Ասիոյ եւ Ափրիկէի վատառողջ կլիմայից մէջ Եւրոպացի զինուորն որչափ հնար է քիչ զոհելու համար այժմ ընդհանրացած է տեղացի վայրենի կամ կիսավայրենի ազգերէ գունդեր կազմելու դրութիւնն, որք Եւրոպացի սպայից առաջնորդութեամբ լաւ գործ կ՚տեսնեն և կ՚տոկան երկրին կլիմային։ Հին ատենն, աւատականութեան ժամանակները պարզ զինուորութիւնը միայն ժողովրդեան աղքատ դասակարգին խուժանին յատկացեալ էր. իսկ բանակին բարձր պաշտօններն ազնուականաց սեփական էին, մինչդեռ այժմ ընդհանրապէս հաւասարութիւնն ընդունուած է, որով աւելի ազնուացած բարձրացած է զինուորութեան արժէքը։ Անգլիոյ մէջ զինուորական կենաց պայմաններն այնքան լաւացած են, անգլիական հարստութեան շնորհիւ զինուորք այնքան լաւ, լեցուն թոշակ կ՚ստանան, որ ցարդ բռնի զինուորագրութեան պէտք ունեցած չէ այդ երկիր, այլ կամաւոր զօրքէ կ՚բաղկանան իր բանակներն ու նաւատորմները։ Ինչպէս երբեմն պզտիկ տղաքները ծաղկոց տանելու համար, շատ անգամ ծեծ փետ հարկ էր, լաց պոռչտուք անպակաս էր, բայց Մանկապարտէզի դրութեամբ այժմ իրենք իրենցմէ յօժարութեամբ կ՚վազեն դպրոց, նմանապէս ալ՝ Անգլիոյ մէջ զինուոր գրուելու համար յօժարակամ կ՚վազեն կամաւորք, ուր ռոճիկէն զատ լաւ հագուստ, ընտիր և առատ սնունդ կ՚ընդունին, մաքուր եւ հանգիստ բնակարանը գտնեն։ Բայց այս ամէն բարեփոխութիւններէ աւելի նշանակութեան արժանին, զինուորական ծառայութեան պայմանաժամուն հետզհետէ կարճնալն եղած է, անանկ որ զանազան խորհրդարանաց մէջ մարդասէրներու անխոնջ պայքարովը, զինուորագրութեան թուոյն հետզհետէ աճման դէմ, զինուորութեան միջոցն ալ հետզհետէ կարճցնելով՝ այդ աճման աղետաբեր արդիւնքը կարելի եղած է չէզոքացնել[*]։ Եթէ այդ մասին յառաջիկայ դեսպանախորհուրդը կարենայ համաձայնութեան մը գալ, օրինակի համար մինչեւ մէկ տարուան իջեցնելով զինուորութեան պայմանաժամը, մեծ ծառայութիւն մը մատուցած կ՚ըլլայ մարդկութեան։ Բայց այս բանին ամէնէն աւելի կ՚ընդդիմանան զօրավարք և ռազմագէտք վասն զի այսչափ քիչ ժամանակի մէջ չէ կարելի կ՚ըսեն լաւ վարժ զինուոր մը պատրաստել։ Բաց ի սակայն բացարձակ ճշմարտութիւն մը չէ, և որչափ որ բանակի մը կազմող տարրերը զարգացեալ, ուսեալ անհատներէ բաղկանան՝ նոյն զինուորական մարզումն այնքան աւելի դիւրին կ՚ըլլայ. — երբ հասա գլուխ, տգէտ մուժիկը ...ին տակ ծեծ ուտելով 3-4 տարիէն կրնայ վարժ զինուոր մը դառնալ, անդին զարգացեալ գերմանացի մը, անգլիացի մը մէկ տարուան մէջ կրնայ անոր 3-4 տարուան վարժութիւնը առնել։ Վերջին Սպանեւամերիկեան պատերազմն ասոր փայլուն ապացոյցը չտուա՞ւ միթէ։ Շատերը թերահաւատ էին որ ամերիկեան անվարժ զինուորք և նաւազք սպանիական վարժ և կիրթ զինուորաց և նաւաստեաց հետ կարենային գլուխ ելնել. կրնայ նաև առաջարկուիլ դեսպանախորհրդին մէջ որ այլ եւս զօրաց ապագայ յաւելումներ չըլլան. բայց այս տեսակ խնդիրներ որոշելը դարձեալ սպառազինութեանց նման իւրաքանչիւր ազգի խորհրդարաններու կամքէն կախում ունի և պետութիւնք բացի մէկ երկուքէն չեն կրնար կանխաւ ո եւ է յանձնառութեան ներքեւ մտնել։ Գալով արդի բանակներուն թիւը նուազեցնելու ո եւ է առաջարկի, չմոռնանք որ Գերմանիոյ ամենազօր կայսրը փութաց յայտարարել թէ Գերմանիոյ համար խաղաղութեան միակ գրաւական իր բանակներն են և կարելի չէ որ անոր մէկ մազէն վազ անցնի։

Եթէ մեր այս մասին արդէն ըսածներուն վրայ աւելցնենք նաև այն տեսութիւն որ սմբեալները պարզուած էր Բիւզանդիոնի Խմբագրականին մէջ, թէ զօրանոցը տեսակ մը դպրոց է ուր չափահասը կ՚վարժուի չարքաշ, կանոնաւոր կեանքի, մարմնամարզական հրահանգներու, կարգապահութեան, իրմէ մեծին հնազանդութիւն — թէ անտաշ և տգէտ գիւղացին բաւական կրթուած կ՚ելնէ անկէ դուրս, պիտի ընդունինք որ զինուորականութենէն շատ աւելի ընկերական չարիքներ կան տակաւին որոց դարման տանիլ պէտք է և թէ զինուորագրութիւնն առ այժմ անհրաժեշտ չարիք մ՚է որ մասամբ իր օգուտներն ալ ունի, և այս մասին կարելի է հետզհետէ բարւոքումներ ալ ներմուծել։ Հետեւաբար մեր կարծեօք՝ Զէնընկէցութեան առաջարկին առթիւ, սպառազինութեանց և զօրաց յարաճուն յաւելման վրայ բան մը ըսած ըլլալու համար այնքան ողբեր յօրինելու տեղի չկայ։ Ընդհակառակն որքան պատերազմի պատրաստութիւնք աճեղ ըլլան, պատասխանատուութիւնն այնքան սարսափելի կ՚դառնայ, և թեթեւ սրտով Ցանոսի տաճարին դռները բանալէ կ՚զգուշանան պետութիւնք։ Կ՚թուէ որ ազգերը բաւական քաղաքական իմաստութիւն ունենան անտեղի պատճառներով պատերազմի առիթ չտալու, զգուշանան Պոնափարթի պէս արկածախնդիրներ իրենց գլուխը դնելէ, եւ մամուլը փոխանակ շահադիտութեամբ ժողովուրդներն իրարու դէմ գրգռելու, խաղաղարարութեան դրութիւնն ընդհանրացնելու աշխատի։ Այս ճամբով աւելի յոյս կայ ըստ իս, ապագային մարդասպանուչ պատերազմաց առաջքն առնելու եւ խաղաղութեան շրջանն, ըստ բաղձանաց աբեղայից, որքան հնար է երկարատեւ ընելու։

ՀՈՐՈՑ

[*]. — Երբեմն 7-10 և մինչեւ 15 տարի էր զինուորութեան շրջանն. այժմ միայն բանակներուն մէջ 5էն 3 տարիի մէջերն է. Իսկ մնացած մասը խաղաղութեան ատեն իր տանն եւ ընտանեաց մէջ բնակելով կ՚անցնէ զինուորը՝ միայն տարին մէկ ամսոյ չափ ռազմափորձի զոհելով։

[*]. — Տես. երէկի թիւէն և վերջ։

ԳՐԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԱՆՈՅՇ ՆԱՅՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

Սա՛ մարդկութեան մէջ որոյ ոչնչութիւններն ամէնէն աւելի աչքի կը զարնեն, ցաւագին ու աղցաւոր մարդկութեան մէջ. անոյշ նայուածքները պահ մը մոռցնել կուտան խեղութիւնն արարածին որ վժեղ կ՚դիտէ, մեր շուրջն է, մեզմէ վեր, մեզմէ վար։ Խանդակած կ՚ըսենք մօր մը և գորովագութ հօր մը, հարազատ եղբօր մը եւ սրտակից՝ քրոջ մը, որք կ՚նետեն մեր վրայ անոյշ նայուածքներ։ Հոգւոյն ամբողջ խորհուրդը կ՚պատկերանայ աչքերուն մէջ, տիեզերքի մանրանկար, ա՛յդ հայելիներուն մէջ, որք կ՚գերազանցեն ամէն ցոլացիկներ, և իրենց մէջ կ՚պարփակեն լուսանկարչական բազմատեսակ թիթեղներ, զորս ուշադրութեան չափ կրնաս մեծցնել։ Անոյշ նայուածքն է [illegible] ծնողաց, ընտանեաց [illegible] նիքի մէջ մը անգամ, հապա բարեկամի նայուա՞ծքը։ Եթէ կ՚հաւատանք բարեկամութեան որ երբեմն առաքինութեան մին էր և այսօր հետզհետէ կ՚դադրի այնպէս ըլլալէ, ու սովորութիւն մը կ՚դառնայ միայն, անոյշ նայուածքն հո՛ս ալ առաջին պայմանն է։ Աչքերը կ՚պատմեն բարեկամութիւնը, ինչպէս երկինք կ՚պատմեն Աստուծոյ փառքը։ Ազու, կէս մը մարած, մեղմ արտափայլումն աչքերուն, որ նետերու պէս սակայն չեն ծակեր, կ՚յայտնեն հոգւոյն բարեկամիդ, որ մէկ բոպէի մէջ կրնայ փայլուն վկայութիւնը տալ իր անկեղծութեան, տեւականութեան, ամրութեան։ Կրակոտ նայուածքներ չեն փնտռեր յաճախ, անոնք խանդավառութեան վայրկեանի մը մէջ կը շողշողան, ատենաբանի մը զօրաւոր շեշտերէն հրահրուած կամ հանրային ծառայութեան նուիրուած անձի մը ազդած վայրկենի ոգեւորութենէն։ Սովորաբար չենք փնտռեր կրակոտ նայուածքները։ Կեանքի մեր սովորական տնտնութեանց մէջ մեղմութիւնը պէտք է մեզ. չհալեցնող նշոյլներ, ո՛չ թէ կայծակնահրատ նայուածքներ։ Սէրը, գորովը, բարեկամութիւնը չեն բնակիր հնոցի մէջ, անոնք մեղմ կլյակ կ՚պահանջեն, տաք մոխիր մը միայն։ Ինչպէս սրտէ բխած քանի մը խօսքեր կ՚բաւեն յաւիտենական կապեր շինելու, նոյնպէս հանդարտ աչքերու հրճուալից լոյսէն ցոլացող նայուածքի քանի մը ճառագայթներ կ՚բաւեն, բարեկամութեան, բարերարութեան փայլուն հաւատիքը տալու։ Գիտէ՞ք, ձեր ալ ամպապէս կ՚բարեկամին քան երիտասարդները։ Կեանքի շրջանին մէջ արտաքին պատճառներ կրնան երբեմն կամ յաճախ բարեկամ զլել. մեր նայուածքներուն վրայ իրենց սովորական ու [illegible] ...ը. բան մը կամ բանը կ՚պակսի անոնցմէ, բարեկամութիւնը կ՚պակսի, տարրը. Նիւթական շահերով շատ իսկ զբաղած ու սուտ [illegible] չենք կրնար իրական ու անարժէքը գիտնալ ճշմարիտ բարեկամութիւններու, եւ [illegible] կ՚ըլլանք ընկերային [illegible] մէջ կարգ մը կիրքերուն կ՚առաջնորդեն զմեզ [illegible] որ, եղաւ ժամանակ, կ՚սիրէինք ու կ՚փարէինք անոր, անդրդուելի խոստումով։ Երիտասարդներու մէջ ճշմարիտ բարեկամութիւն շա՛տ քիչ կայ, որովհետեւ անոյշ նայուածքները կ՚պակսին։ Ա՛յնքան խարուսիկ, ա՛յնքան անգութ է [illegible] այս երիտասարդութիւն, անկարող տեւական սիրոյ [illegible] ութեան, որ քանինե՞ր այդ տարիքին մէջ կը մատնեն այդ զգացումները, քանինե՞ր թշուառ կ՚ընեն կիներ, սրտակից բարեկամներ, — որովհետեւ սիրեցին, համակրեցան, կապուեցան կրակոտ վայրկենի մը մէջ. իրենց սիրուն հնոց դարձած էր, ճարպ եկած էր իրենց նայուածքին, կիրքերով չաղախուած լոյսի ճառագայթներով կ՚դիտէին իրենց դիմացինն. անդին առաջին պահն այդ կապակցութեան, ու միա՛ք բարով սէր, գութ, գորով, բարեկամութիւն։ Նայուածքներն անոյշ չէին։ Գինովութեան բարեկամութիւն ի՞նչ արժէք ունի, որ ամէնէն սառուցիկ ու անարդար գինովութիւնը ցոյց տուող զանազան կիրքերու միջոցին կապուած, խոստացուած բարեկամութիւնը, գութը, գորովը նշանակութիւն ունենան։ Ո՞վ պիտի չփութայ խոստովանիլ թէ իրօք ամէնէն հանդարտ վայրկեաններու զգացումներն են որ կ՚դիմանան աւելի։ Հեռաւորութիւնները, միջոցն յաճախ գերազանց տարրեր են սրտեր իրար կապելու, զիրար աւելի աղէկ հասկընալու։ Ո՛րչափ հեռաւոր սիրելի բարեկամներ, որք անմիջապէս կ՚դադրեցնեն իրենց ջերմութիւնն երբ դիպուածը զիրենք երես առ երես բերէ։ Որովհետեւ հո՛ս դարձեալ կ՚սկսի անոյշ նայուածքներու գործը. աչք աչքի մէջ նայելու անկեղծ սառուցանիչը կ՚մատնէ ամէն բան, ու մեզ կ՚ցուցնէ թէ ինչ որ տակուն բան մը կ՚կարծէինք, փըլուն է եղեր։ Եւ երբեմն բարեկամները կ՚շահին, երբ իրարմէ հեռի գտնուին. ինչպէս երիտասարդ մը աւելի կ՚սիրէ կինն որուն սիրտ տուաւ հեռուէն։ Անոյշ նայուածքներն հեշտ արտայայտութեամբ ու հոգեբոյր զմայլումով կ՚թովեն զքեզ. կ՚կարդաս անոնց մէջ բարեկամութեան յաւիտենական գրքին քանի մը հատուածներ փոխադարձաբար։ Դժգոյն նայուածքները չարութեան խնկութիւնը կ՚պատմեն քեզ, յօնքերու պաստումն ու ակնակապիճին մէջ չըջմոլիկ դարձդարձիկ երբեք յաւիտենական ամօթն են անկեղծութեան և չարանախանձ զգացումներու, բնութեան բոլոր տըգեղն ու գեղեցկութեանց բոլոր հակասութիւններն իբրեւ բաց գրքի մը մէջ կարդա՛ անոնց մէջ։ Վատչուէր մարդը կ՚գտնես հոն ու մարդն որ բարիք չի կամենար ընել, որ ամէն բան կ՚փափաքի քեզ համար բաց ի լուէն ու օրինաւորէն։ Աչքերուն նայէ կնոջ, աչքերուն նայէ բարեկամիդ, աչքերուն՝ բարերարիդ, ու եթէ կը ժառանգես աչքերու հոգեբանութիւնը, փոխադարձ սիրտ տուր անոնց, ու զմայլէ՛ անոնց երանութեամբ։ Սողոմոն իր ճշմարիտ սիրողները ճանչցաւ միայն անոնց աչքերէն, շրթունքներէն, դէմքի բովանդակ արտայայտութենէն։ Ո՞ւր փընտռենք սիրտը. այդ մասն ծածկուած է ամէնէն կորովաբիր աչքերէն իսկ. մահուանէ ետք դիպուածական գիտակնութիւնը միայն կրնայ տալ քեզ շօշափել այդ խորհուրդը. պարագաներու մեծագոյն մասին մէջ սիրտն անծանօթ է. Թերեւս կ՚ենթադրենք երբեմն սիրտ հոն ուր չկայ բնաւ, և մեր ենթադրութիւնը կ՚հիմնենք բնութենակից տարրերուն նոյնութեան վրայ։ Բժիշկները չե՞ն կրնար արդեօք ապացուցանել թէ առանց սրտի ալ մարդիկ կրնան ապրիլ, և արիւնն իր շրջանը կ՚ընէ խողովակներու և դռնակներու շարքի մը մէջ, որոց ամբողջը չէ՛ սակայն ինչ որ սովորական անունով կը կոչենք սիրտ։ Թող բժիշկները չըսեն այս կէտը. բարոյախօսն ու հոգեբանը կ՚ըսեն ու բաւական է։ Քաղաքներու, գործի մեծ կեդրոններու մէջ, ուր աղմուկի, շարժումի մեծ եռուզեռ մը կայ, բարեկամութիւնք սահմանուած են կարճես տեւական չըլլալու. առեւտրական կամ դաշնադրական գործառնութիւնքն են յաճախ որ զմարդիկ հոն իրարու կ՚կապեն։ Գործ փոխել կ՚նշանակէ ոչ միայն տէր փոխել այլ նաև բարեկամ։ Հո՛ն, այդ կեդրոններուն մէջ նայուածքներն յաճախ հաշուով կ՚արձակուին, բան մը հասկնալու կամ հասկցնելու համար ամէն բան բաց ի ճշմարիտ, անկեղծ, անշահախնդիր բարեկամութենէն, որ կ՚ստացուի առանց հաշիւներու, որ կ՚գոյանայ ինքնաբերաբար առանց նոյն իսկ փնտռուելու։ Քաղաքներու մէջ գործի կապերն ա՛յնքան բազմաթիւ ու ա՛յնքան այլազան են որ սրտի, հոգիի, մտքի վերացական լծորդութիւնները չեն սեղմուիր պէտք եղածին չափ։ Գիւղի, դաշտի, պարտէզի, գլուխ գլխի բարեկամութեան կապերը բնականաբար գոյութիւն չունին քաղաքներուն մէջ։ Քաղաքավարութիւն է հոն լոկ ամէն բան. դաշնադրական ա՛յնպիսի պարտաւորութիւններ կան զորս ի հարկէ պիտի կատարես, կոչտ ու անկիրթ մէկը չըլլալու համար։ Անոյշ նայուածքներու տրամաբանութիւնն ու զգայնոտ տրամադրութիւնները չկան հո՛ն, բազմաժխոր ու նրբայած կեդրոններու մէջ, որ բնական վիճակէ դուրս ելած են ու տարբեր կերպով բնական կացութիւն մը շինած են իրենց համար։ Եւ սակայն բնական վիճակ մ՚է բարեկամութիւնն, որ առանց շահախնդրութեան արձակուած անոյշ նայուածքներուն մէջ կ՚կայանայ։ Այդ անոյշ նայուածք երջանիկ մարդուն շապիկն է քաղաքներու մէջ, յորս ի զուր կ՚փնտռես զայն։ Փոքրիկ կեդրոններուն մէջ բարեկամութիւնը կը կապուի դպրոցական գրասեղաններուն առջեւ ու մահուամբ միայն կը լուծուի. հոն քաղաքներու և մեծ կեդրոններու մէջ ուսանողական կեանքին կ՚յաջորդէ ցրուած կենցաղ մը, զիրար մոռնալու դիւրութիւններն ինքնին կ՚սանձուին, կ՚զարգանան, ու ոչնչութիւնը կ՚յաջորդէ շուտով՝ արդէն իսկ թոյլ կապերու բացը գոցելու։ Բարեկամութեան կենդանի վկան է միշտ բարեկամներու հաղորդակցութիւն. արդ ասիկա շատ շուտով կը դադրի. գոնէ ի՛նչ կերպով պէտք էր շարունակուիլ, չի շարունակուիր։ Եւ գիտէ՛ք թէ անհատներու բարեկամութիւն հանրային կեանքին շաղախն է. մեծ ազգերն աւելի գիտեն բուն բարեկամութեան յարգը. զօրաւոր ցեղերու բնական տուրքերէն մին է հաստատուն բարեկամութիւնն անհատներուն, որ կ՚առաջնորդէ միւս այն ազնիւ եղբայրակցութեան, ծընող անզուգական եւ առաքինական գործերուն եւ անոնց յաջողութեան։ Անոյշ նայուածքներ կը պակսին մեզմէ, հետեւաբար չենք կըրնար կրկնել գեղեցիկ կնոջ առածը զոր արտասանեց ի տես Միլտոնի անոյշ, թէեւ գոց աչքերուն. «Գեղեցիկ աչկունք, մոլորակք... մահացու, թէ ի քուն անգամ յիս ներշնչէիք բոց մի սիրարկու. Արդ զի՞նչ լինիցի հըմայք ձեր սիրոյն, թէ լինիք արթուն»։

ԽՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՀՈՒՋԱԿԱՒՈՐ ՇԱՌԱՆԴՈՆՆ ԻԶՄԻՐԻ ԵՒ ԻՐ ԱՊԱԳԱՅ ՊԱՏՍՊԱՐԵԱԼՆԵՐ

Մեր Իզմիրի թղթակից կ՚գրէ թէ Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցն Ցիմարանոցով մ՚ալ օժտելու առաջարկութեան թերահաւատող նամակագիրը կրնայ դիմել Առաջնորդարան և հոն տեսնել պաշտօնական արձանագրութիւնն եւ անոր տակ Ղուկաս էֆ. Եսայեանի ստորագրութիւնը։ Հետեւապէս, կ՚ըսէ մեր զայրացած թղթակից, Ցիմարանոցը պիտի շինուի, և ինք իր կողմէ իրբեւ առաջին — և ձրի — candidat կ՚առաջարկէ թերահաւատ նամակագիրը։ Որովհետեւ այս complimentը նախ եւ առաջ յիշեալ նամակագիրն ըրած էր, մեր թղթակցին կողմէ տրուած պատասխանին ըսելիք չի մնար։ Միայն թէ կ՚ուզենք գիտել տալ երկու կողմերուն ալ որ եթէ ամէն Իզմիրցիք իրենց համախոհ չեղող Իզմիրցիները նոր կառուցանելի Ցիմարանոցը ղրկեն, նախ, ճշմարիտ յիմարներուն տեղ չի մնար հոն։ Երկրորդ, Իզմիրի փողոցներուն մէջ հայ չի մնար, որ ա՛լ աւելի մեծ անպատեհութիւն մը կ՚ըլլար։ Երրորդ, 5—600 ոսկիով այնքան ընդարձակ Ցիմարանոց մը չի կրնար շինուիլ, և չորրորդ, չէ թէ Ղուկաս էֆ. Եսայեան, այլ ճշմարտապէս առատաձեռն ո՛ և է հարուստ ազգային իրաւունք կ՚ունենայ դրամ չծախսելու այնքան մեծ, այնքան ալ աւելորդ Ցիմարանոցի մը շինութեան համար։ Հետեւապէս, թողլով այս Ցիմարանոցի խնդիրը, նայի՛նք մեր թղթակից ուրիշ ի՛նչ կ՚ըսէ. —

«Մանկապարտէզի խնդրին գալով, որքան սուտ, նոյնքան հակասութիւն. սոյն հաստատութեան վարչութիւնն իր ձեռքին տակ 300 լիրայի չափ պատրաստ գումար մ՚ունի, և որովհետեւ այդ գումարով կարելի չէ ամբողջ շէնքը լրացնել, առ այժմ յետաձգուած է. իսկ հողը նուիրուած է, և այդ հողին ոչ թէ մէկ մասն այլ ամբողջը 50 մէճիտ տարեկան եկամուտ չի բերեր։ Երբ Մանկապարտէզի պէս հաստատութեան մը մարդ նուէր կ՚ընէ, ըսել է որ կարեւոր ձեռնարկներու մասին ոչինչ չպիտի խնայէ. քանի որ մեզ ամէնուս ծանօթ է թէ ի՞նչ է Մանկապարտէզը. — պարզ անհատական հաստատութիւն մը, քանի որ հոն ընդունուող մանուկները գրեթէ ամբողջովին թոշակաւ կ՚ընդունուին։

«Որբանոցի վարձքի խնդրին գալով. Նախ այդ տունն Եսայեանի չի պատկանիր այլ ի Պոլիս Զարեհ էֆ. Տիւզէրի տիկնոջ։ Եւ հրեաներն ուղղակի թղթակցելով իրենք վարձած են տունն, և վերջը Տիկինն հասկնալով թէ խնդրին մէջ թիւրիմացութիւն մը(?) կայ՝ այն տարբերութիւն որ պիտի առնէր Քիւլպէն՝ այսինքն տաս ոսկին, նուիրեց նոյն Որբախնամ Ընկերութեան։ Այս ալ լմնցաւ։»

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՌՈՒՍԻԱ Ի ԿԱՐՄԻՐ ԾՈՎ. — Բեդերսպուրկսքիյա Վիետոմոսդի Աստէնի (Կարմիր ծով) թղթակցէ մը նամակ մը կ՚հրատարակէ, յայտարարող թէ Մայր. Աբեսինիոյ հետ Ռուսիոյ հաղորդակցութիւնք շատ մեծ վտանգի ենթարկուած են, քանի որ Մեծն Բրիտանիա Կարմիր ծովու մէջ ամենակարող եւ բացառիկ կերպով կ՚տիրապետէ։ Հետեւաբար, կ՚ըսէ թղթակիցը, Ռուսիոյ համար բացարձակապէս անհրաժեշտ է կէտ մը գրաւել Կարմիր ծովուն ափանց վրայ իբրեւ գործողու-

թեան խորհուրդ։ Միևնոյն ատեն խորհուրդ կուտայ Ռուսիոյ չզբաղել զՐահէգա, այլ աւելի ուրիշ տեղ մը, ուր միջազգային դժուարութիւններ ծագելու վտանգ չկայ, և ուր Ռուսիա կրնայ ձեռք ձգել դիրք մը դիտելու համար Մեծն Բրիտանիոյ շարժումները Կարմիր ծովուն մէջ։

ՕՏԱՐ ՏԻԿՆԱՅՔ ՉԻՆԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ ՄԷՋ.—Բազում դժուարութիւններէ և յապաղումներէ ետք, որք մեծ մասամբ թարգմանի խնդրէն յառաջ եկան, Չինու մայր կայսրուհին ընդունեց Բեքինի օտար դեսպաններուն տիկինները։ Այս դէպք նշանաւոր նորութիւն մ'է։ Անգլիական դեսպանին տիկինը կ'յայտարարէ թէ ինքն էր որ կարգադրեց նախնական պայմաններն արարողութեան մը, որով կործանեցան շատ մը պատուարներ, որք մինչեւ հիմա եւրոպացիները կը բաժնէին կայսերական արքունիքին հաղորդակցութենէն։ Եօթն օտար դեսպաններուն տիկիններն հաւաքուեցան Անգլիոյ դեսպանատունն և ի միասին գացին ի պալատ. ոստիկանութիւնը բանած էր անոնց անցնելիք ճամբան։ Պալատին մուտքը մեծ դրան առջև չքեղափառ զգեստներով Մանտարիններ դիմաւորեցին Տիկինները։ Իրենց պատգարակներէն ելնելով, տիկիններն առաջնորդուեցան պալատական պատգարակներով դէպ ի ելեկտրական թրամուէյն և անտի մեծ սրահն, ուր կ'գտնուէին բաւական թուով արքունի աւիկններ, որ եկած էին դեսպանուհիներն առաջնորդելու ունկնդրութեան սենեակը։ Հոն Մայր կայսրուհին նստած էր ամպհովանիի մը տակ փոքրիկ գրասեղանի մը ետին, որոյ վրայ դրուագուած էին խնձորակերպ զարդեր և ոսկեծաղիկներ։ Կայսրը նստած էր Ն. Վեհափառութեան ձախ կողմը։ Դեսպանական մարմնոյն տիկնայք շարուեցան ամպհովանիին դիմաց, և տիկին Մաքտոնալտ (Անգլիոյ դեսպանին տիկինը) իբրեւ երիցուհի դեսպանուհեաց, յառաջ երթալով քանի մը քայլ, անգլիերէն Ուղերձ մը կարդաց, շնորհակալութիւն յայտնելով իրենց տրուած պատեհութեան մօտենալու այսպէս Մայր կայսրուհւոյն, շնորհաւորելու համար իր ծննդեան տարեդարձն, եւ յոյս յայտնելով թէ այս նախընթաց օրինակին պիտի հետեւէին նաև Չինաստանի տիկնայք։ Մայր կայսրուհին շնորհալից շարժումներով շնորհակալութիւն յայտնեց։ Տիկին Մաքտոնալտ որուն հետեւեցան նաև միւս դեսպանուհիք, ամպհովանիէն վեր ելնելով խոնարհութիւն ըրաւ կայսեր և Մայր կայսրուհւոյն։ Կայսրուհին տիկիններէն իւրաքանչիւրին ականակուռ ոսկի մատանի մը նուիրեց, անձամբ անցընելով զայն անոնց մատը։ Այս արարողութենէ ետք դեսպանուհիք յարակից սրահ մը քաշուեցան, ուր պատրաստուած էր մեծածախս չինական նախաճաշ մը, որուն կ'նախագահէր Չինկ իշխանուհին։ Թարգմանները ճաշեցին աւելի փոքր սեղանի մը վրայ։ Ցետոյ տիկնայք ուրիշ սրահ մը գացին քիչ մը հանգստանալու։ Դարձեալ հացկերոյթի սրահը վերադառնալով, տիկնայք հոն խռնուած գտան իշխանուհիներ և պալատական սպասուհիներ, և քիչ մը ետք Մայր կայսրուհին մտաւ ընկերակցութեամբ կայսեր կնոջ։ Ներկայք կ'պատմեն թէ մայր կայսրուհին հաստատուն դիմագծեր ունէր, քիչ մը դեղին, այլ հրապուրելի ժպիտ մը զուարթ կ'ընէր զայն։ Հակառակ չինական սովորութեան, Ն. Վեհափառութեան երեսը ներկուած չէր։ Կայսեր կինը շատ սիրուն է, թէև տխուր և ընկճուած դիրքի արտայայտութեամբ։ Մայր կայսրուհին շատ սիրով խօսակցեցաւ տիկիններուն հետ, յոյս յայտնելով թէ գոհ եղած են իրենց այցելութենէն։ Երբ թէյ հրամցուեցաւ, Ն. Վեհափառութեան գործածած թէյի գաւաթն ալ ճիշտ տիկիններուն գաւաթին նման էր։ Իսկոյն կնոջական յուզման մը տեղի տալով ցատկեց և համբուրեց կարգաւ իր բոլոր այցելուները։ Ցետոյ ամէնքը թատրոն գացին, անցնելով բազմաթիւ ճոխապաճոյճ ճեմելիքներէ։ Պալատական թատրոնն ահագին սրահ մ'է. մէջտեղը կայ բարձրաւանդակ մը, եւ շրջապատուած է խոշոր պատուհաններով խուցերէ։ Երբ ներկայացումն սկսաւ, սրահը լեցուած էր բազմախուռն բարձրաստիճան Մանտարիններէ, որք երեք անգամ երկրպագեցին երբ երեւցան կայսրն ու կայսրուհին։ Դերասաններն էին պալատական պաշտօնեաներ, և խաղը բաւական երկար տեւեց։ Ցետոյ լարախաղացներ զանազան խաղեր ձեւացուցին, և ապա վերադարձան ճաշարանն ուր հրամցուեցան թէյ և չինական զանազան սքանչելի քաղցրաւենիներ։ Մայր կայսրուհին դարձեալ երեւցաւ և հրաժեշտ տուաւ իր այցելուներուն, ըսելով թէ կ'յուսայ զիրենք դարձեալ տեսնել։ Տիկնայք միևնոյն արարողութեամբ առաջնորդուեցան պալատին դռներն և կէս օրէ վերջ ուշ ատեն իրենց տուները գացին։ Ամէնքն ալ նուէրներ ընդունեցին մեկնելէ յառաջ։ Մայր կայսրուհին ամէնէն աւելի մտերմութիւն ցոյց տուաւ տիկին Մաքտոնալտի, և անգամ մը անոր հետ խօսակցած միջոցին կատակ ընելով կամաց մը զարկաւ անոր երեսին։ Այս այցելութեան արդիւնքն անշուշտ մեծ պիտի ըլլայ հասարակաց մտքին վրայ, որովհետև Չինացիք հին սովորութիւններէ այսպիսի շեղում մը ո և է քաղաքական փոփոխութենէ աւելի նշանակութեան արժանի կ'համարին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՍԱՄՈԱ.—Կանխահաս է այն լուր թէ համաձայնութիւն մը կնքուած է զանազան պետութեանց մէջ Սամոա կղզիներուն Գերմանիոյ կողմէ գրաւման համար։ Այս մասին դեռ ո և է բանակցութիւն չկայ։

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՅ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Լիվրբուլէ Նիւ-Եորք գացող Դորիք շոգենաւին մէջ եօթն ճամբորդ նաւուն շտեմարանն իջնելով 192 շիշ գարեջուր գողցեր և խմելով գինովցեր են։ Նաւապետին հրամանաւ այդ մարդիկ շղթայի զարնուելով, Նիւ-Եորք տարուեր են։

ՆԱՊՈԼԻԻ դրամատան տնօրէն Մ. Ֆավիլլայի դատը վերջացաւ։ Տնօրէնն յանցաւոր դատուելով, երկու քուկէս տարուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։ [Ինչպէս կը յիշուի, Իտալիոյ Նախկին նախարարապետ Մ. Քրիսբի ևս այս դրամատան գործերուն խառնուած և մանաւանդ Մ. Ֆավիլլայի մեղսակից ըլլալու ամբաստանութեամբ հարցաքննուեցաւ եւ դժուարաւ ազատեց իր օձիքը)։

ՖՐԱՆՑ ՅՈՍԷՖ կայսեր յոբելեանին ի յիշատակ Նորակառոյց թատրոնին հանդիսաւոր բացումը կատարուեցաւ Վիէննայի մէջ։ Ներկայ էին Նախարարապետ Ֆոն Թուն կոմս և ուրիշ նախարարք։ Կայսեր համար հաւատարմական ցոյցեր եղան։

ԿՈԹԱՅԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑԻՆ 1899ի տպագրութիւնն առաջին անգամ ըլլալով Եւրոպայի տիրող ընտանեաց ցանկին մէջ իբրեւ անկախ Տուն յիշատակած է Պրունսվիք-Լիւնէպուրկի Տունն, որոյ գլուխ կը դնէ Հանովէրի Գէորգ Դ. Թագաւորին որդին Քըմպըլէնտի Դուքսը։ Ասոնք մինչև հիմա Անգլիոյ արքայական ընտանիքին անդամներուն մէջ կը հաշուէին։

ԱՆԳԼԻՈՅ պատերազմական գործոց նախարար լորտ Լանստաուն կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի մտցնէ պատերազմական ժողովոյն քաղաքային սպայակոյտին մէջ։ Այս առթիւ կը յուսացուի որ տարին հինգ հազար անգլ. ոսկւոյ խնայողութիւն մ'ալ պիտի ըլլայ, ինչ ինչ պաշտօններ ջնջելով։

ՕՄՏՈՒՐՄԱՆԻ պատերազմին մէջ նշանաւոր եղող Զօր. Կաղաքըր պատուոյ քաղաքացի անուանեցաւ Շրուսպէրի քաղաքին։ Այս առթիւ տրուած հացկերոյթին մէջ, Զօր. Կաղաքըր ըսաւ թէ օրաթերթեր գրեցին որ, եթէ Խարթումի էմիրն Օմտուրմանի ճակատամարտին նախընթաց գիշերն անգլիական բանակին վրայ յարձակէր, անգլեեգիպտական զօրքերուն ամէնքն ալ գետը պիտի թափէին։ Զօրավարը բացորոշապէս հերքեց այս զրոյց, և ըսաւ թէ Տէրվիշներն արդէն Օմտուրմանի ճակատամարտէն մէկ ժամ, մէկուկէս ժամ յառաջ գործնականապէս քայքայուած էին։

ՄՐ. ՄԱՔԻՆԼԻ իբրեւ ճշմարիտ անգլեասաքսոն մը, չի դադրիր ճառեր արտասանելէ, յորմէ հետէ ամերիկեան զինուց յաջողութիւնը զինքը դրաւ մեծ պարտաւորութիւններու մէջ։ Շարունակելով իր ճառը [Տես երէկի Բիւզանդիոն], նախագահն ըսաւ. «Այս կառավարութիւն անպարտելի եղաւ վերջին պատերազմին մէջ, և անկէց դուրս ելաւ ազգ մը որ յաւիտեան անբաժանելի պիտի մնայ։» Դարձեալ գովեց Հարաւի ժողովրդոց հայրենասիրութիւնն, որ փառաւորապէս օգնեց պաշտպանելու անարատ ծալքերն հին եւ աստեղազարդ դրօշին եւ անոր վրայ նոր փայլ աւելցուց։ Այդ դրօշ, շարունակեց նախագահը, տնկուեցաւ երկու կիսագունդերուն մէջ, և հոն կը մնայ իբրեւ խորհրդանշան օրէնքի, խաղաղութեան և յառաջդիմութեան։ Ո՞վ կրնայ զայն վար առնել ա՛յն ժողովրդեան վրայէն որոյ վերեւ կը ծածանի պաշտպան ծալքերով։ Ո՞վ կրնայ զայն վերցնել։ Եթէ նուազ մարդասիրութիւն, նուազ քաջութիւն ցոյց տայինք, սպանիական դրօշը դեռ պիտի ծածանէր Քավիդէի, Բոնսի և Սանդիակոյի վրայ, և միլիոնաւոր մարդկային էակներ կեանքի կռւոյն մէջ բախտ պիտի չունենային։ Մեր պարտքը մինչև հիմա կատարեցինք։ Երբ յաղթութիւնը այժմ գրուած է հաշտութեան դաշնագրի մը մէջ, և քաղաքակիրթ աշխարհը կ'ծափահարէ և կ'սպասէ, վախկոտութեամբ ե՞տ քաշուինք մեր իսկ քաջագործութիւններէն այս երկրի վրայ գրուած պարտքերէն։ Եւ երբ մրուրը փարատեցաւ, և աւելի պայծառ կ'տեսնենք, յառաջ չերթա՞նք և չվայելե՞նք այն զօրութիւնը զոր գործածեցինք միմիայն մարդասիրութեան համար, և որ բարեխառնուած է միշտ արդարութեամբ և գթութեամբ, մեր կարողութեան վրայ վստահ ըլլալով թէ մեր նոր դիրքին պահանջումները պիտի գոհացնենք, որովհետև վստահ ենք թէ պիտի կատարենք մեր պարտքն, եւ թէ մեր դատն է իրաւունքին դատը»։ Նախագահին խօսքերը ծափահարուեցան ջերմագինս։

—Ուաշինկդընի Ծերակոյտն արտօնեց Նախագահն որ օտար պետութեանց հետ բանակցութեան սկսի, պատերազմի ատեն պաշտպանելու համար ծովու վրայ գտնուած չէզոք ապրանքները։

ԳԵՐՄԱՆ ՌԱՅԽՍԴԱԿԻՆ մէջ ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ Մ. Պէպէլ խօսելի պախարակեց կառավարութեան քաղաքականութիւնը։ «Ազգային պարտքը կ'աւելնայ, ըսաւ, սաստիկ արագութեամբ, քանի որ այսպէս ամէն տարի Բանակի յաւելում, Նաւատորմի յաւելում ըսելով կառավարութիւնը Ռայխսդակին պիտի երկնցնէ զանազան ծրագրեր։ Երկրին ելմտական կացութիւնը փայլուն չէ, և անկարելի չէ որ դրամական և առեւտրական նոր տագնապի մը մէջ իյնայ Գերմանիա։ Կառավարութեան գաղթային քաղաքականութիւնը վատնող է, ըսաւ Ֆոն Պէպէլ. օտարներու արտաքսումը բարբարոսական գործողութիւն մ'է։ Ո՞ւր մնաց, ըսաւ, քրիստոնէական ներողամտութեան եւ մեր ընկերն անշահախնդիր սիրով սիրելու սկզբունքն, որ արտասանուեցաւ Մ. Տեղեաց մէջ։ Նախագահն այս միջոցին ի կարգ հրաւիրեց զՄ. Պէպէլ։ Երեսփոխանաց մէջ իրարանցում տեղի ունեցաւ, և դարձեալ Մ. Պէպէլ յայտարարեց թէ նախարարապետը բացակայ էր, և Ներքին գործոց նախարարին վերջին տնօրինութիւնները քրիստոնէական ոգւոյ հակառակ են։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐ Ռայխսդակին մէջ գերման կայսեր գահաճառին եւ արտաքին գործոց նախարար Ֆոն Պիւլովի յայտարարութեանց վրայ խօսելով, կ'ըսեն թէ Գերմանիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը փոխուած չէ, այլ ընդհակառակն աւելի հաստատուն եղած է։ Իր փայլուն դաշնակին և Երրեակ Զինակցութեան կռթնած, Գերմանիա կ'ջանայ իր աշխարհածաւալ շահերը պաշտպանել, որովհետեւ հիմա գաղթային պետութիւն մ'եղած է։ Գերմանիա և Անգլիա շատ մը խնդիրներու մէջ ձեռք ձեռքի կրնան տալ, բայց զինակցութեան մասին բան մը չկայ Ֆոն Պիւլովի խօսքերուն մէջ։

ՉՄԵՌՆ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ.—Պերլինէ կ'հեռագրուի թէ տակաւին ձմեռն սկսած չէ հոն։ Անձրեւներ կը տեղան միայն ի վնաս ոտքով քալողներուն։ Բայց Մնդեան Ծառին պատրաստութեան վնաս չեն ըներ բնաւ անձրեւները, Երկաթուղիի հարիւր վակոններով 500էն մինչև 2,000 ծառ Պերլին հասած են Տարեգլխի զուարճութեանց համար։ Ծառերէն շատերը Կեդրոնական Գերմանիայէ կ'բերուին, մասնաւորապէս Քրոնախէ (Վերին Ֆրանքոնիա)։ Գերմանիոյ ամէն կողմերը շատ քիչ ձիւն տեղացած է ցարդ. եղած ձիւնն ալ կ'աւլէ կ'տանի հիւսիսային սաստկաշունչ քամին։ Նոյն իսկ Հսկայ կոչուած լեռներուն մէջ, որ նշանաւոր են ձիւներուն առատութեամբ, հազիւ մէկ հարիւրորդամէտր ձիւն կայ։ Իսկ ի Քրոնշդատ սնդիկը զերոյին վրայ է (Ֆարէնհայթ)։ Ռուսիոյ այդ կողմը բաւական ձիւն տեղացած է, և Նէվայի մէջ արդէն սառեր սկսած են երեւան գալ։ Նաւարկութիւնը դադրած է։

ՍԵՐՊԻՈՅ Սքուբշինան որոշեց Սերպիոյ Թագաւորութեան հաստատութեան քառասներորդ տարեդարձը տօնել։

ՄԱՌՇԱՆ ՀՐԱՄԱՏԱՐ Բէ. որ Ֆաշոտան պարպելով ճամբայ ելեր է դէպ ի Սոպադ (Ֆաշոտայի հարաւակողմը գետ)։ Ֆրանսացիներուն մեկնելէն ետք եգիպտական զօրքեր իսկոյն գրաւեցին Ֆաշոտայի ամրոցը։

ՓԱՐԻԶԻ Արէնինէն փողոցին մէջ շինուելու վրայ եղող տուն մը յանկարծ փլաւ։ Մինչեւ ԲՇ. երեկոյ 4 մեռեալ և 25 վիրաւոր հանուեցան փլատակներէն։

ՈՒԱՇԻՆԿԴԸՆԻ Երեսփ. Ժողովոյ զինուորական յանձնաժողովին մէջ Քորպին գնդապետ յայտարարեց թէ 50,000 զինուոր պէտք է Քուպայի մէջ անդորրութիւնը պահպանելու։ Արդէն որոշուած էր 25,000 հոգի պահել Փիլիպպեան կղզեխմբին մէջ։ Կ'կարծուի թէ Բորդօ-Ռիքօ գտնուած 6,000 հոգին բաւական պիտի ըլլայ։

ՌՈՒՍ ՍՊԱՆԵՐ այս միջոցիս գաղտնի պաշտօնով Անգլիա կ'գտնուին, կ'ըսէ Մորնինկ Բոսդ։ Այդ սպայք կէս մը անգլիական հպատակութիւն ունին եղեր։ Ասոնց պաշտօնն է կառավարութեան գիւանատուններ, ձուլարաններն եւ ուրիշ զինուորական հաստատութիւններ այցելել, տեղեկութիւն առնելու համար երկաթուղեաց յատակագծերու և Արաբիոյ ու Պարսկաստանի մէջ անգլիական ձեռնարկներուն վրայ։ Անկէ Բարիզ պիտի երթան փոխանորդութեան համար։ (Այս վերջին կէտ ինքնին կ'հասկցուի։ Չինակիցն ալ ասանկ հարուստ ըլլալու է։) Այս ամէնուն նպատակը սա՛ է թէ Ռուսիա մտադիր է հսկայ երկաթուղի մը շինել Թուրքաստանի, Պարսկաստանի և Արաբիոյ մէջէն մինչեւ Կարմիր ծով, ուր Ռուսիա նաւային կեդրոն մը պիտի հաստատէ (Տե՛ս մեր այսօրուան առաջին քաղաքականը։ Այս նպատակաւ Պարսկաստանի Շահին հետ բանակցութիւնք վերջացեր են։ Այս ձեռնարկութիւն, կ'ըսէ անգլիական թերթը, ցոյց կուտայ այն մեծամեծ յառաջդիմութիւնները զորս Ռուսիա կատարած է այս վերջին տարիներու մէջ։

ԽՍԴԻՐՀԱՆԻ փաստաբան Մ. Դէգրնա խորհուրդ կուտայ անոր Բարիզ վերադառնալ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ արտաքին գործոց նախարարութեան թերթը Ֆրէմտէնպլաթ, Անգլիոյ և Գերմանիոյ յարաբերութեանց վրայ խօսելով կ'ըսէ. «Աշխարհի զանազան մասերուն մէջ Մեծն Բրիտանիա և Գերմանիա չիման մէջ մտնելու զանազան կէտեր ունին։ Գերմանիա տեսնելով իր արտածման վաճառականութեան յառաջնուն պահանջումները, մեծ շահ ունի որ պահպանուի Չինաստանի անկախութիւնն, և ապահովուի անդորրութիւնը Նեղոսի հովտին մէջ։ Բնականաբար զինակցութեան խնդիր չկայ, որովհետեւ ամէն Անգլիացի կրնայ տեսնել թէ Գերմանիա իր բանակը պիտի չգործածէ Հնդկաստանը պաշտպանելու, եթէ հարկ ըլլայ։ Ասկէ զատ, Գերմանիա իրաւամբ մեծ կարեւորութիւն կուտայ Ռուսիոյ հետ իր յարաբերութեանց։ Սակայն անշուշտ հասարակաց շահեր կան Գերմանիոյ և Անգլիոյ միջեւ։ Աւստրիա-Հունգարիա գոհութեամբ կ'ողջունէ եղած մերձեցումն, որ նպաստաւոր նշանակութիւն ունի միջազգային քաղաքականութեան համար։»

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Ի Լոնտոն անգլեռուս ճարտարուեստական ընկերութեան մը կողմէ ի պատիւ իրեն տրուած կոչունքի մը մէջ, ելմտական գործոց ռուս կայս. Քոմիսէր Մ. Թաթիչէֆ, բաժակաճառի մը ի պատասխան, ըսաւ թէ Զարին համար Անգլիոյ տածած զգացումները լիովին համաձայն են Վիքդորիա Թագուհւոյն համար Ռուսիոյ տածած զգացմանց։ «Խաղաղութեան համար Զարին վեհոգի հրաւէրը, ըսաւ ատենաբանն, ոչ ուրեք աւելի համակրութեամբ ընդունուեցաւ քան Անգլիոյ մէջ։ Երկու երկիրներուն միջեւ նոր կապ մ'է այս։ Անգլիոյ և Ռուսիոյ բարեկամութիւնն աշխարհի խաղաղութեան էական պայմանն է։ Երկու երկիրներուն միջեւ փոխադարձ վստահութեան և բարեկամութեան կապերն աւելի մտերմական եղած են, յորմէ հետէ Թագուհւոյն մէկ թոռնուհին իբրեւ կայսրուհի նստաւ Զարին քով։» Ատենաբանը գոհութեամբ հաստատելով թէ Անգլիոյ ազդեցիկ մարդիկը բարեկամական համաձայնութիւն մը կ'պահանջեն Ռուսիոյ հետ, յարեց. «Երբ ռուսգերման առեւտրական դաշնագիրն, որ հիմա կ'ծառայէ Եւրոպիոյ հետ Ռուսիոյ առեւտրական յարաբերութեանց, վերաքննուի, այն է՝ երկու տարիէն, Անգլ. վաճառականութիւնն իր բաղձանքը վստահութեամբ պիտի կրնայ ծանօթացնել ռուս կառավարութեան, որ ուշադրութեամբ պիտի ուսումնասիրէ զանոնք։» Մ. Թաթիչէֆ Ռուսիոյ առեւտրական ձեռնարկներուն մէջ անգլ. դրամագլուխներուն գործածութեան ի նպաստ խօսեցաւ, և ջանաց համոզել իր ունկնդիրները թէ Ռուսիոյ ելմտական նախարարը մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ բարւոք յարաբերութեանց ամրապնդման երկուց կառավարութեանց միջեւ, կամ մանաւանդ երկու ժողովուրդներուն միջեւ։» [Աղուէսի ի՛նչ անոյշ խօսքեր, մինչեւ որ պանիրը վար ձգել տայ ագռաւին բերնէն, մանաւանդ հիմա որ Ռուսիա փոխառութիւն մը կնքելու պէտք ունի իր թնդանօթներուն նորոգման համար, և ասոր համար դիմած է Ամերիկայի, ուր եթէ չյաջողի, հիմակուց կ'ջանայ գետինը պատրաստել Անգլիոյ մէջ։]

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ.—Կ'ծանուցուի թէ արքայական նաւատորմին սպաներէն Մ. Լէպինիս և Մ. Բոնտոսդավլոս Թիկնապահ պիտի անուանուին Եորկիոս իշխանին։

—Գահաժառանգ իշխանն ու Սոֆի իշխանուհին իրենց նորաշէն պալատին մէջ տեղաւորուեցան։ Իշխանուհին Ուրբ. ընդունեց դիւանագիտական մարմնոյ անդամոց կիները։

—Ռուս կառավարութիւնը Վոլոյի ռուս հիւպատոսին ձեռքով 35,000 տրախմի բաշխել տուաւ Ֆարսալայի բնակիչներուն, որք վերջին պատերազմին վնասուած էին։

Անգլ. նաւաբաժին մը ի մօտոյ Պիրէօն կ'սպասուի։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնն երկրագործական Համաժողովոյ մը գումարման ծրագիրը կ'ուսումնասիրէ։

—Սպարթայի մէջ տան մը գետնայարկին վրայ գտնուեցաւ գեղակերտ միւսէօն մը [մօզայիք] որ կ'ներկայացնէ Աքիլլէս։ Հնախօսական ընկերութիւնն այս թանկագին հնութիւնը պահպանելու մտօք, 500 տրախմի սահմանեց միւսէօնին շուրջն որմելու համար։

—Թղթատարական վարչութեան և շոգենաւային նոր ընկերութեան միջեւ պայմանագիր մը պիտի կնքուի, որով ընկերութիւնը 60,000 տրախմի տարեկան նպաստ փոխարէն, շաբաթը մէկ անգամ Պրինտիզիէ Քորֆու պիտի փոխադրէ թղթատարական պայուսակները։

—Մեծահարուստ Բօյ Սթէֆանովիչ ծանոյց Ցունաստանի Սոֆի իշխանուհւոյն թէ իր տրամադրութեան տակ 120,000 տրախմի կ'դնէ աւարտելու համար մանկական հիւանդանոցն, որ իշխանուհւոյն պաշտպանութեան ներքեւ կ'գտնուի։

ԵՐԿՈՒ ՌՈՒՄՆԵՐ նուիրած են 6,000 Րբ. այն նպատակաւ որ այդ գումարն իբր մրցանակ տրուի անոր որ ժողովրդեան կրթութեան համար օգտակար շարադրութիւն մը ներկայացնէ։ (Մ. Եանովսկի իր դպրոցական հաշուեկշիռ ծրագիրը թող ներկայացնէ։ Ծ. ԽՄԲ.)

ՌՈՒՍ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ մեծ քանակութեամբ ապսպրանքներ կը յանձնարարէ տեղացի մեծ գործարանատէրներու, նոյն իսկ պէտք եղածէն աւելի եւ կ'վարձատրէ զանոնք շատ առատ կերպով, միտ չդնելով արտասահմանի գործարանատէրներու աւելի աժան գնով առաջարկներուն։ Բայց ռուս մամուլը կ'գանգատի որ այդ պատուէրներէն կ'օգտուին միայն մեծ գործարանները. մինչդեռ անդին փոքրիկ գործարանատէրներ կան որ նոյն պատուէրները կարող են 50% պակաս գնով ընել և անոնք աղքատութեան մէջ կ'մնան եւ չեն ծաղկիր։ Ասոր համար ռուս մամուլը կ'յարէ որ փոխանակ այդ աւելորդ միլիոնները մէկ քանիներու գրպանը մտնելու, աւելի լաւ է հասարակութեան օգտին ծախսուին։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՖԻԶԻԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ընկերութիւնն որոշած է 1900ին կաւկասեան ընդհանուր ցուցահանդէս մը կազմել, երբ ընկերութեան յիսնամեակը կ'լրանայ։ Առ նուազն ցուցահանդէսին համար 80,000 Րբ. հարկաւոր է որուն երկու երրորդը ցուցահանդէսին հասոյթէն կարելի է գոյանալ, իսկ մնացածն հարկ կ'ըլլայ զանազան ձեռնարկութիւններէ ստանալ, երբ օժանդակութիւն այդ կարեւոր գործին։

ՌՈՒՍԱՑ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ Յանձնախումբն որոշած է Սմըրղանտի հռչակաւոր մզկիթներու նկարագրութիւնը պարունակող ալպոմ մը պատրաստել։ Նկատելով որ հրատարակութիւնը մեծածախս պիտի ըլլայ, ելմտական նախարար Վիթթէ առաջարկած է յանձնախումբը կազմել, գործին նիւթական կողմերը պէտք եղածին պէս ուսումնասիրելու եւ հիմակուընէ նախապատրաստական գործողութիւններու սկսելու։

ԱԾՈՒԽԻ ՏԱԳՆԱՊ Յ'ՕՏԵՍԱ.—Քանի որ եղանակն աղէկ կ'երթայ և հետզհետէ Տոնէծէ եկած ածուխներն տեղական շտեմարաններուն մէջ կը դիզուին, չի յուսացուիր որ ածուխի տագնապն՝ որոյ վրայ շատ կ'խօսուի, ծանր կերպարանք մը առնէ։ Գիներն 7 կոպէկէ աւելի չեն, և շահադէտները չուարեր մնացեր են Քաղաքապետութեան ձեռք առած ազդու միջոցներուն առջև։ Այս վերջինն ընդարձակ մթերանոցներու մէջ դիզել տուած է անգլիական ածուխ, ի հարկին աղքատ դասակարգին ծախելու համար աժան գներով։ Տեղական իշխանութիւնք ելմտական նախարարէն խնդրած էին որ կարճ ժամանակի մը համար անգլիական ածուխին վրայ դրուած մաքսը ջնջուի։ Այս խնդիր մերժուեցաւ սա՛ սովորական բանաձեւով, որ, եթէ այդ տեսակ մենաշնորհ մը տրուի Օտեսայի, նախարարութիւնը պիտի ստիպուի Սեւ Ծովու բոլոր նաւահանգիստներուն համար միեւնոյն դիւրութիւնը տալ։ Անգլիական ածուխէն թոնօ գլուխ եօթն շիլին մաքս կ'առնուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ.—Սոֆիայէ ի Ռոման գծին բացումն արդէն կատարուեցաւ Մարտ ամսոյն. անկէց ի վեր ներքին երկաթուղին հասած էր ի Բլէվնա։ Նոյն գիծ հիմակ հասեր է մինչեւ Դանուբ, Նիկոպոլսոյ մօտ։

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ
ԳՐԻԳՈՐ ՕՀՆԻԿԵԱՆ
Բերա, Անգլ. դեսպ. դիմաց
28, Պալըք-Բազարը Սոքաղը, 28

Ամէն տեսակ նպարեղէն ընտիր և մաքուր տեսակէն, որոշեալ չափաւոր գիներով.—Վաճառատունս սկզբունք ընդունած է ուղղամտութիւնն, որով աժանութիւնն ու մաքրութիւնն կրնայ մրցիլ օտարազգի նպարավաճառներու հետ. ուստի իրեն դիմող ամէն յաճախորդ կրնայ կատարելապէս վստահ ըլլալ թէ ամէն կերպով գոհ պիտի մնայ։ 25—22

ՏՔԹ. Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ 15 տարիէ ի վեր, իբր բժիշկ, վիրաբոյժ մանկաբարձ, յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը. վերջերս ուղեւորութիւն մ'ըրաւ Եւրոպա, մօտէն ուսումնասիրելու արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործութիւնքը, գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Էտինպուրկի, Լոնտոնի, Բարիզի եւ Վիեննայի հիւանդանոցներուն մէջ տարիէ մը աւելի է՛ն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւնները մօտէն ուսումնասիրած է. մանաւանդ ԿԱՆԱՆՑ ներքին գործարաններու ամէն գործողութիւնները (լաբարօթօմի) և պէտք եղած գործիքներն հոգալով վերադարձած է իր բնակավայրն ԻԶՄԻՏ։ Պատիւ ունի ծանուցանել թէ պատրաստ է դարմանել ամէն հիւանդներ և կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւն մարմնոյն որ և է մասին վրայ։ Կ'տեղաւորէ կոտրած և խախտած ոսկորներն նորագոյն կերպերով։ Մասնաւորապէս կ'դարմանէ կանանց հիւանդութիւններն է՛ն կատարելագործեալ մէթոտներով։ Ամէն Ուրբաթ Յէէ կ'դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ, ՔԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւններն եւ վիրաբուժական գործողութիւն կ'կատարէ։ 3—2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

—Իւլայի Ա. աստիճան տրուեցաւ Եանեայի նահանգին Մէքթուպճի Ապտուլլահ Նէճիպ պէյի. Սանիէ աստիճան՝ Պոլսոյ օտար ապրանաց մաքսատան Դեֆդերէից գնահատիչ Տքդ. Միւմթազ պէյի. Սալիսէի աստիճան՝ Իզմիրի ներքին ապրանաց մաքսատան Ա. գնահատիչ Մուսթաֆա էֆ.ի. Միւթէմայիզի աստիճան՝ Էտիրնէի Նախագատ Ատենին պատժական ճիւղին Նախագահ Էօմէր Նամիք պէյի. Սանիէ աստիճան՝ Պրուսայի Նախագատ Ատենին պատժական ճիւղին նախագահ Չէքեայի և ընդհ. դատախազի օգնական Ալի Րիզա պէյերուն. Սալիսէի աստիճան՝ Մերսինի Առեւտրական Ատենին նախագահ Տավուտ էֆ.ի։

—Եանեայի նահանգին Բէրմէդ գաւառակին Գայմագամ անուանեցաւ Սելանիկի նահանգին Նէվրէգոփ գաւառակին նախորդ Գայմագամ Սալիհ էֆ., որուն յաջորդեց Բէրմէդիի Գայմագամ Ֆէհմի պէյ։

—Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Իզմիրի Ջուրի Ընկերութեան հիմնադիր-տնօրէն Մ. Ժիւլ Վէյիֆորի. Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ Տրապզոնի պարսկական հիւպատոս Միրզա Խոսրովալլահ Խանի, Տիարպէքիրի Քաղդէացւոց մետրապոլիտ Մութրան Սիւլէյման եւ Եգիպտոսի Պատր. Փոխանորդ Էլ-Խուրի Պաթրոս Ապիտ էֆէնտիներուն։

Գեղարուեստից չքադրամ տրուեցաւ Սէրվէդ և Մալիմադ լրագրաց Ա. մեքենավար Ցարութիւն եւ Գրաշարապետ Արշակ էֆէնտիներուն։

ԿՈՉՈՒՆՔ.—Ինչպէս երէկ Պաշտօնական Զեկուցման մէջ ծանուցուած էր, ԲՇ. իրիկուն Եըլտըզի կայս. պալատան մէջ փառաւոր կոչունք մը տրուեցաւ ի պատիւ Նիքոլա-Նիքոլաեվիչ մեծ դքսին։ Ժամ 12ին, պալատական կառքեր ռուսական դեսպանատունը գացին՝ Մեծ-Դուքսն ու իր հետեւորդներն առնելու և կայս. Պալատ տանելու։ Ա. կառքին մէջ նստաւ Նիքոլա Մեծ-Դուքսն, իր քով ունենալով դեսպանն և իր դիմաց՝ հիւրամեծար Ահմէտ Ալի փաշան։ Կառքին առջէն կ'երթային Էրթողրուլ հեծաւորաց գնդէն քանի մը հեծեալք և դեսպանատան բարապանք ձիով։ Միւս կառքերուն մէջ նստած էին դեսպանատան բարձր պաշտօնատարք և Մեծ. Դքսին հետեւորդները։ Եըլտըզի կայս. Պալատան մեծ դահլիճին մէջ, Վեհ. Սուլթանն ընդունեց Մեծ-Դուքսը։ Տեսակցութեան ներկայ կը գտնուէին Մ. Զինովիէվ, Զօր. Թուլթոլմին, Մեծ. Եպարքոսն, Արտաքին գործոց նախարարն, Արարողապետ Մունիր փաշա և Մ. Մաքսիմով։ Քիչ վերջն սկսաւ կոչունքը փառայեղ սեղանատան մէջ։ Սեղանին վրայ Վեհ. Սուլթանն իր աջ կողմն ունէր Մեծ. Դուքսն, որ հուսար զօրաց համազգեստ և Իմթիազի ականակուռ պատուանշանը կ'կրէր, և իր ձախ կողմն ալ ռուսական դեսպանը։ Մեծ-Դքսին աջ կողմը բազմած էին Մեծ-Եպարքոսը, Զօր. Թուլթոլմին, ծովային նախարարն, Արտաքին գործոց նախարարն, դեսպանատան խորհրդական Մ. Չերպաչէֆ եւայլն։ Ռուսական դեսպանին քով նստած էին կարգաւ Սպարապետ Րիզա փաշա, Ղազի Օսման փաշա, Զէքի փաշա, ռուս դեսպանատան Ա. քարտուղարը, Ա. Թարգման Մ. Մաքսիմոֆ եւայլն։ Մեծ-Դքսին հետեւորդ բոլոր սպայք կ'կրէին Վեհ. Սուլթանին շնորհած պատուանշանները։ 60 հոգի էին սեղանակիցք։ Ճաշի ատեն կայս. երաժշտաց խումբը կ'նուագէր։ Ահաւասիկ ճաշացուցակը.

Ապուր Ֆլէրի
Եւրոպական ու տաճկ. կարկանդակներ
Վահանաձուկ
Եզի մսան ռուսական ձեւով
Խորոված հաւեղէնք
Արքայական կաքաւիկ
Մնեբեկ համեմախառն
Բոնչ
Խորոված այծեամ և կոչար
Պանրախառն եղինձ (բիլաւ)
Վանիլայով քաղցրաւենի
Պաղպաղակ

Ճաշէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանն ու Մեծ-Դուքսն անցան մասնաւոր սրահ մը այն անձանց ընկերակցութեամբ որք առաջին տեսակցութեան ներկայ գտնուած էին։ Ժամ $4\frac{1}{2}$ին Մեծ. Դուքսն իր հրաժեշտի ողջոյն մատոյց եւ կայս. Պալատէն մեկնեցաւ նոյն հանդիսաւոր թափորով։ Մեծ. Դուքսին հետեւորդներէն ոմանք, կայս. Պալատէ վերադարձին, փրանս. գործակատար Մ. Պաքսթի տուած երեկոյթին գացին, ուր ներկայ կ'գտնուէին դեսպանաց մեծ մասն։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Ցունաց Պատրիարք Տ. Կոստանդին Ե. երէկ առաւօտ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Նիքոլա Նիքոլայեվիչ Մեծ-Դքսին, ռուսական դեսպանատան մէջ։ Պատրիարքին կ'ընկերանար Մեծ-Լոգոթէթը, մեծ համազգեստով, Դեսպանատան խորհրդական Մ. Չերպաչէֆ և Ա. քարտուղար Մ. Չէկլով՝ Ն. Սրբազնութիւնն ընդունեցին դեսպանատան դրան առջեւ։ Մեծ-Դուքսն ի.

եբլու Թիկնապահներուն հետ դահլճին դրան առջեւ ընդունեց Ս. Պատրիարքն, որոյ այցելութիւն իբր 20 վայրկեան տեւեց։ Մեծ-Դուքսը շնորհակալ եղաւ Պատրիարքարանի մէջ իրեն եղած ընդունելութեան համար։ Ն. Կ. Բարձրութիւն իր հետեւորդները ներկայացուց Պատրիարքին։ Թարգմանի պաշտօնը կ'կատարէր Մեծ-Լողոդէթը [Պատրիարքին Թարգմանը]։

—Երէկ գիշեր ռուս դեսպանատան մէջ կոչունք մը տրուեցաւ ի պատիւ Նիքոլա-Նիքոլայեվիչ մեծ-դքսին։

—Այս առաւօտ, Եըլտըզի կայս. Պալատան մէջ նախաճաշ մը պիտի տըրուէր Նիքոլա-Նիքոլայեվիչ Մեծ-Դքսին և իր հետեւորդներուն։ Ցետոյ, Ն. Կ. Բարձրութիւնը պատիւ պիտի ունենար վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և իր հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու։ Ապա պալատական կառքով ուղղակի Տոփ-Հանէի քարափն պիտի իջնէր, ուրկէ Թէշրիֆիէ շոգեմակոյկով Բրութ շոգենաւը պիտի երթար։ Բրութ այսօր մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի Օտեսա։

— Նիքոլա Նիքոլայեվիչ Մեծ-Դուքսն, երէկ Ցունաց Պատրիարքին այցելութիւնն ընդունելէ յետոյ, քաղաքային զգեստով դուրս ելաւ իր Թիկնապահներուն ու Թուիթոմին զօրավարին հետ, և Մեծ-Շուկան այցելեց։ Ցետոյ Բերա դառնալով, դեսպանատան մէջ ճաշեց։ Միջօրէէն ետքը Բանկալթի գնաց և ռուսական հիւանդանոցն այցելեց, ռուս հնախօսական կաճառն այցելելէ վերջ։ Իրիկունն ընթրեց դեսպանատան մէջ, դեսպանատան բարձրագոյն պաշտօնատարաց հետ։

—Բազմաթիւ ռուս ուխտաւորք երէկ այցելեցին Գալաթարիայի յիշատակարանը։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ.—Ստութիւնը, զրպարտութիւնն և անուանարկութիւնն իրեն բան գործ ըրած Տփղիսի Թերթի մը մէջ, աղտոտ Թղթակից մը այս անգամ ինքզինք ալ գերազանցեր է իր ստութեան և զրպարտութեան անարգ արհեստին մէջ, գրելով թէ վերջերս հրատարակուելիք Թերթի մը վերաբերեալ փոփոխման ծանօթ գործը լրագրոյս Տնօրէնին կողմէ յերիւրուած բամբասանքի մը հետեւանքն եղած ըլլայ։

Անոնք որ լրագրոյս Տնօրէնին մօտ քառորդ դարու հանրային անբասիր կեանքը կ'ճանչնեն՝ գիտեն թէ ինք այդ տեսակ անտեղի ենթադրութիւններէ եւ ստորին բամբասանքներէ շատ վեր մէկն է։ Բայց որովհետեւ յիշեալ Թերթին պարագան ոմանց հետաքրքրութիւնը շարժած կրնայ ըլլալ, աւելորդ չենք համարիր Տփղիսի լրագրին սուտ զրոյց լրաբերներուն երեսն ի վեր ըսել թէ իրենք սխալ դուռ զարկած են. թէ այդ ըսածնին բացարձակ ստութիւն մ'է. թէ մեզ դէմ այնպիսի բաներ ըսողները գծուծ նախանձորդներ և վատ ստախօսներ միայն կրնան ըլլալ, հաւատացողներն ալ՝ գռեհիկ ապուշներ են անտարակոյս։

Ահա՛ շատ որոշ յայտարարութիւններ։ Ես մանաւանդ, շա՛տ խոշոր ածականներ, որք արդէն յատկապէս յօրինուած են այսպիսի բացառիկ պարագաներու համար։

Եթէ մեր այս բառերը մէկ մէկ գործքի վերածել հարկ ըլլար, անքաղաքավարութիւն պիտի չսեպէինք մէկ մէկ անգամ թքնել զրպարտիչներուն երեսն ի վեր։ Բայց անոնք ա՛յնքան վատ են արդէն որ անուննին չեն յայտներ, և երեսնին աղէկ մը կ'ծածկեն որ չթքնենք մեր ամէնէն չառաջ՚ն թուքովը։

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼԸ.—Արտաքին գործոց նախարարութիւնը խնդրեց դեսպանատուններէն, որպէս զի օտար Թղթատանց ուշադրութիւնն հրաւիրեն այն օտար թերթերու շրջաբերութեան վրայ, որոց մուտքն արգիլուած է Թուրքիոյ մէջ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց Վարչութեան հասոյթն նոյեմբերի մէջ 5,000 ոսկի աւելի եղած է քան անցեալ տարւոյ նոյն ամսոյն մէջ։

ՄԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ.—Կ. Պոլսէ քաշուած հեռագիր մը կ'հերքէ Թայմզի Թղթակցին տուած այն լուրը թէ պաշտօնական սկումները դժուարութիւններ կ'յարուցանեն ծխախոտի Ռէժիին դէմ։ Ընդհակառակը, կայս. կառավարութիւնն ոչ միայն որ և է կերպով արգելք չի յարուցաներ Ռէժիի գործառնութեանց դէմ, այլ և կարելի եղած ամէն դիւրութիւն ու աջակցութիւն կ'շնորհէ։

ՅՈՐԴՈՒՄ. — Կ'ծանուցուի թէ Տիգրիս գետն յորդեր է։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ Ա. Թարգմանիչ Աղէքսանդր Գարաթէոտորի փաշա անհանգստութեան պատճառաւ քանի մ'օրէ ի վեր իր բնակարանէն դուրս չելներ։

ՍԱՊԱՀ լրագիրն, որ առժամեայ դադարման դատապարտուած էր, գոհութեամբ կ'ծանուցանենք թէ կայս. ներման արժանանալով, այսօր վերսկսաւ իր հրատարակութիւնը։

ՃԻՏՏԷՆ կ'հեռագրեն թէ արդէն 4 հազար իսլամ ուխտաւորներ հոն հասած են։ Հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

ԴՆԴ. ՉԵՐՄՍԱՅՏ, որ երկու տարիէ ի վեր Կրետէ կ'գտնուէր, Աթէնքի լրագրաց խօսքին նայելով, Չինու մէջ կարեւոր պաշտօնի մը կոչուեր է։

ՍԱՐԱՅ-ՊՈՒՐՆՈՒԻ նորաշէն հիւանդանոցին բացման հանդէսը պիտի կատարուի Դեկտ. 18/30 ին։ Այս հիւանդանոց, որ կառուցուած է առողջապահական դիրքի մը վրայ, իր ներքին կահաւորումով և կարգադրութիւններով բերբեւ տիպար պիտի ծառայէ, եւ կատարելապէս պիտի համապատասխանէ իր նպատակին, որ է զինուորական բժշկական վարժարանին ուսանողաց կատարելագործութիւնը գործնական բժշկութեան մէջ։

ԿԱՑՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ Մանասթըրի նահանգին ժողովրդեան մէկ տարի պայմանաժամ շնորհեց, որպէս զի անոնք որ մարդահամարի գործողութեանց չեն մասնակցած և իրենց անունները ծածկելով Օսմանիէ Թէզքէրէ չեն առած, փութան մարդահամարի կանոնագրին տրամադրութիւնները կատարել առանց տուգանքի։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆ որոշեց Դայմագամութեան վկայական տալ այն Գայմագամներուն, որք թէև վկայական չունին ի ձեռին, սակայն առնուազն 5 տարիէ ի վեր Գայմագամութեան պաշտօն կ'վարեն, և ո՛չ գանգատանաց առիթ տուած են և ոչ ալ դատաստանի ենթարկուած։

Մ. ՊՈՒՐԺՈՒԱ.—Երէկ ծանուցինք թէ Ֆրանսայի նախկին վարչապետ Մ. Լէոն Պուրժուա Հէյբէլի կայս. գործարանն այցելած էր։ Գործարանին տնօրէնութիւնը, նորակառոյց Բէօշկին մէջ, կոչունք մը տուաւ Ֆրանսացի պետական մարդուն, և յետոյ, յանուն Վեհ. Սուլթանին, ընծայեց անոր ծանրագին գորգ մը և մետաքսեայ գեղեցիկ կերպասներ։

—Մ. Լէոն Պուրժուա երէկ մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ Խտիվիէ շոգենաւով Աթէնք։ Շոգենաւն երբ Իզմիր հասնի, Մ. Պուրժուա դուրս պիտի ելնէ և այցելութիւն պիտի տայ կուսակալ Բեամիլ փաշայի. յետոյ մինչեւ Գասապայի երկաթուղւոյ կայարանը պիտի երթայ երկրաչափ Մ. Բոզարի հետ որ Մ. Լէոն Պուրժուաի պիտի ընկերանայ մինչև Սելանիկ։

—Երէկ առաւօտ Մ. Պուրժուա այցելեց նաև Քրէտի Լիոնէ Պանքան եւ իր գոհունակութիւնն յայտնեց Պանքային մէջ տիրող կարգաւորութեան և կանոնաւորութեան համար,

ԼՈՒՍՆՈՑ ամբողջական խաւարումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ՓՇ. գիշեր։ Խաւարումը պիտի սկսի գիշերուան ժամ 6.52ին և պիտի ամբողջանայ մինչեւ 8.2։ Խաւարումը պիտի տեւէ 3 ժամ 48 վայրկեան։

ՉՕՆԿՈՒԼՏԱՔԻ մէջ 24 փուռ կառուցուեցան ... ածուխ պատրաստելու համար։

ԱՅՎԱԼԸՔԷ մինչեւ Ենիտա կղզին հեռագրաթել մը պիտի շինուի։

ԽՆՈՒՍԻ մէջ ժողովրդային հանգանակութեամբ կառուցուած զօրանոցն աւարտելով, բացման հանդէսը կատարուեցաւ։ Օսմ. զօրքերն այս առթիւ զօրահանդէս մը կատարեցին։

ԻՒՆԻՕՆ.—Ատանայէ մեզ կ'գրեն Նոյմ. 25 թուով.—Քաղաքիս մեծ շուկային մէջ պատահած վերջին հրդեհէն կրած վնասուցս փոխարժէքը, Իւնիօն Ապահովագրական Ընկերութեան քննիչ Ներսէս էֆ. Օհանեան և տեղւոյս գործակալ Ցովհաննէս էֆ. Իսկէնտէրեան ինձ ամբողջապէս հատուցած ըլլալով հրապարակաւ, շնորհակալութիւնս կ'յայտնեմ թէ Ընկերութեան եւ թէ յիշեալ էֆ.ներուն։ Ընդունեցէք են. Լևոն Մ. Պէշիքեան

ԴԱՐԱՏԱՂԻ իշխանը Տանիլօ պատուանշանին Բ. կարգը տուաւ Շքոտրայի սահմանագլխին նախորդ Բոմպէր և սպայակոյտի անդամ գնդ. Օսման Րիֆաթ պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց անոր գործածութիւնը։

ԿՐԵՏԷԻ նպաստամատոյց Ցանձնաժողովը ՓՇ. օրը մայրաքաղաքէս մեկնող Սէվէրն շոգենաւով 2,200 պարկ ալիւր ղրկեց Կրետէի իսլամ կարօտեալներուն։

—Բայխամանձայկր, Պերլինի պաշտօնաթերթը, կ'ծանուցանէ թէ պաշարումը վերցած է, բայց զէնքերու և ռազմամթերքներու մուտքն ըստ առաջնոյն խստիւ արգիլուած է։

—Երկիրս իշխանին մեկնելէն քանի մ'օր ետքն, Ցունաստանի թագաւորն արքայական գերդաստանին հետ Թեսալիա պիտի այցելէ, և այս առթիւ նպաստ պիտի բաշխուի աղքատ ընտանեաց։

—Հռոմէ կ'հեռագրուի թէ Պէթօլօ ծովակալ Կրետէէ հեռագրած է որ Դեկտ. 18/20ին իտալական նաւարաժինը կղզիէն պիտի մեկնի Իտալիա վերադառնալու համար։ (Սէրվէթ)

ՍՂԵՐԴԻ պահեստի զօրաց համար նոր զէնքեր ղրկուեցան նահանգին կեդրոնէն։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ երկրագործական վարժարանը, կայս. հրամանաւ, պիտի ընդարձակուի ու նորոգուի։

ԹԵՍԱԼԻՈՑ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ.—Թեսալիոյ օսմ. հիւպատոսք կարծիք յայտնած ըլլալով թէ Սելանիկի նահանգը գաղթող Թեսալացի իսլամք աւելի շահաւոր կ'ըլլան, եթէ իրենց հաստատուած տեղերը մնան, այս վերջինք հանրագրութեամբ իրենց շնորհակալութիւնն յայտնեցին ձեռնհաս պաշտօնատան, եւ խնդրեցին որ Թեսալիոյ օսմ. հիւպատոսներուն հրաման տրուի հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուլ, Թեսալիոյ մէջ իրենց ունեցած շարժուն ու անշարժ ստացուածոց պաշտպանման համար, մինչեւ որ իրենք կարենան վերջնապէս որոշել թէ Թեսալիա պիտի վերադառնա՞ն թէ ոչ։

ԲԱՄԲԱԿ մշակողներու համար բարի լուր մը։ Ինչպէս յայտնի է, բամբակի բոյսերու վրայ կ'գտնուի տեսակ մը ճճի որ ի Կովկաս տեղական ռաբառով ... կ'կոչուի։ Այդ ճճին կ'ծծէ ամբողջ հիւթն և կ'սպաննէ արմատէն բոյսը, ճիշտ որթին թրթնամիին նման։ Շատ փորձեր այս չօռին և ֆիլօքսերային դէմ կռուելու համար ընտրուած մասնախումբը գտած է դարման մը որ յաջողութեամբ ի գործ կ'դրուի Կովկասեան բամբակագործութեամբ զբաղող վաճառականներու կողմէ։ Այդ դարմանն է, բամբակին բոյսին տերեւները ծածկել ծծումբի փոշիով, որ ինքնին շատ դիւրին միջոց մ'է, որով կ'բժշկուի այդ հիւանդութենէն։ Ինչպէս յայտնի է ,չօռով վարակուած բոյսերուն տերեւներուն մէկ երեսին վրայ կ'երեւին կարմիր բիծեր, իսկ միւս երեսին վրայ բարակ ոստայնի նման թելեր կան։

ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԸ-ՍԱՀԻՊԷ կ'գրեն Լ. Հէյրաւտի թէ գողութիւնք և ամէն տեսակ ոճիրք շատցած են նոյն քաղաքին մէջ։ «Բոլոր խանութները ժամ 12ին կ'գոցուին. ոչ մէկ սրճարան բաց կ'մնայ և մինչեւ իսկ Թաղապետական դեղարանն իր դուռները կ'գոցէ։ Ամեն մարդ կ'փութայ իր բնակարանն հասնելու։ Իրողութիւնն արտասովոր կ'երեւի, եթէ մտածուի թէ խնդիրը 6,000 տունէ բաղկացեալ գաւառագըլուխ քաղաքի մը վրայ է, ուսկից երկաթուղի ալ կ'անցնի, սակայն ճշմարտութիւն է այս։ Ոստիկանաց թիւը բոլորովին անբաւական է. գիշերապահ մ'անգամ չկայ։ Միւս կողմէ պէտք չէ մոռնալ թէ բանտը մինչեւ բերանը լցուած է. 600էն աւելի ոճրագործներ կան հոն, առանց հաշուելու միւս բանտարկեալները։ Վերջին օրերս իսլամ կին մը յարձակում կրեց իր տան մէջ, և խեղդամահ եղաւ»։

ԻԶՄԻՐԻ Արմոնիա լրագիրը կ'ծանուցանէ թէ Գրիգոր Եուսուֆաքի և Մուսթաֆա էֆէնտիք դատաստանի ենթարկուած են Կառավարական սընտուկէն 400,000 ղրշ.ի գումար մը գողցած ըլլալնուն համար։ Ասոնք իրենց մեղսակից ունին նաեւ ուրիշ Թուրք պաշտօնատարներ,

ԳԸԼԸՃ-ԱԼԻ [Թօփհանէ] մզկիթին ծերպին քով դրուած յախճապակեայ երեք մեծագին անօթներ գողցուեցան նախընթաց օր։ Խիստ քննութիւն մը բացուած է, որովհետեւ ասկէց առաջ նոյն մզկիթէն գորգ մ'ալ գողցուած էր։

ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ԻՐԱՏԷՈՎ 2045 ղրշ.ի հանգստեան թոշակ յատկացուեցաւ ծովային զինուորաց հիւանդանոցին բժիշկ Տր. Խօճէր փաշայի։

ՎԱՆԱՑ մէջ շինուած զինուորական հիւանդանոցին պաշտօնական բացումը կատարուեցաւ։

—Վանայ Համիտիէ թեթեւազէն հեծելազօրաց կիսաբաժնէն եօթն գունդեր, որք զինուորական կրթութեան համար նահանգին կեդրոնն հաւաքուած էին, իրենց տեղերը ճամբուեցան։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ նախարարութիւնն որոշեց փայտեայ ընդարձակ տաղաւարներ շինել տալ Խոտիրնէի մէջ, կայս. Բ. զօրաբանակին համար։

ԹՐԱՁՈՒԿԻ ՄԸ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Նաւակ մը, որ Չէշմէէ Գարտամըլա (Քիոս) կ'երթար, ճամբան յարձակում կրեց խոշոր Թրաձուկէ մը, որ՝ լայն ծակ մը բացաւ անոր կողին մէջ։ Նաւակն շատ չանցած ընկղմեցաւ։ Մէջը գտնուող չորս նաւորդներէն մին միայն լողալով կրցաւ ազատիլ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ.—1899 տարեշրջանին ելմտացոյցն, որ Սոպրանիէի վաւերացման մատուցուած է, հասութից կողմը ցոյց կուտայ 84 միլիոն 97,195 ֆրանք և ծախուց կողմը՝ 84,035,511 ֆր. յաւելում 61,681 ֆր. մինչդեռ 1898 տարւոյ ելմտացոյցը 42,262 ֆր.ի բաց մը ունեցած էր։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ որոշմամբ, Դատական նախարարութիւնը ծանոյց գաւառական իշխանութեանց թէ, ամբաստանիչ ատեաններու տեղեկագրերը ձրիապէս պէտք է հաղորդուին ամբաստանող ու ամբաստանեալ կողմերուն, և թէ անոնց պատճէնը պահանջողներէն միայն 30 ղշ. ծախք պէտք է առնուլ։

ՀԵՐՔՈՒՄ.— Մոնիդէօր կ'հերքէ լրագրաց այն լուրը թէ Անատոլուի երկաթուղւոյ ընկերութիւնն իբր թէ ուզեր է քանդել Ատարազարի հնադարեան կամուրջը, գործ Ցուստինիանոս կայսեր։ Ընդհակառակն Գերմանք Թուրքիոյ մէջ գտնուած հնութիւններն անվթար պահելու մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն։

ԴԱԴԱՐՈՒՄ. — Իզմիրի Խըտմէթ լրագիրը կ'ծանուցանէ թէ Արմոնիա, Ամալթէա եւ Նէա-Իզմիրնի յունական թերթերը կուսակալութեան կողմէ դադարման դատապարտուեր են անպայման ժամանակաւ։

ԲԱՐԻԶԷ հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Մ. Բոնսդան հաւաներ է Պոլսոյ Ֆրանս. դեսպանութեան պաշտօնն ընդունելու։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ.— Մախսուսէի Շահին շոգենաւն և Հելլենական Լիվադիա շոգենաւն, որ Երէյլի կ'երթար, նախընթաց գիշեր ժամ 1 ին ընդհարում ունեցան Սարայ-Պուրնուի առջեւ։ Շահին շոգենաւուն մէկ կողմն ծանրապէս վնասուեցաւ, որոյ նորոգութիւնը 800-1,000 ոսկւոյ կ'կարօտի։ Իսկ յունական շոգենաւն ծակելով ըսկըսաւ ջուր առնել, բայց նաւապետն յաջողեցաւ ծակը գոցելով ընկղմելուն առաջքն առնուլ։ Շահինի նաւապետն ընդհարման առաջքն առնելու համար պէտք եղած նշանները տուեր է, սակայն հելլէն շոգենաւն ոչ միայն կարեւորութիւն չէ ընծայեր, այլև ճամբան շարունակեր է, որով ընդհարումը անխուսափելի դարձեր է։ Բարեբախտաբար կեանքի կորուստ չկայ։

ՊԱՇՏԱԼԷԷ վաշտ մը զօրք ղրկուեցաւ Սղերդ։

ՌՁԻՐ.— Աւստրիական հպատակ ... Ամպարի, երէկ իրիկուն, Գասըմփաշայի կողմը, իր հօմանուհւոյն 14 տարեկան աղջիկը խժդժաբար փողոտեց։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց ոճրագործը։

"ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ,,Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՓՈՐԾԱԿԱԼ [Աֆէօն Գարահիսար] Դադրեցուցինք այն ամէն բաժանորդաց թերթերն որոց դրամը մեզ հասած չէր հակառակ քանի քանի ազդարարութեանց։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Երէկ Ս. Պատրիարք Հայրը Բերա Բալաս գնաց փոխադարձ այցելութեան Մ. Պուրժուայի։ Մ. Պուրժուա հոն չգտնուելուն, Ս. Պատրիարքն իր այցետոմսը թողուց։

—Ցունաց Պատրիարքին կողմէ լուր ղրկուեր է Ազգ. Պատրիարքարան թէ ԵՇ. օր Ն. Ամենապատուութիւն պիտի այցելէ Ս. Պատրիարք Հօր։

—Երէկ Կրօն. Ժողովը գումարեցաւ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Ցովհաննէսեան Տ. Գրիգորիս Արք.ի և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

—Մարզուանու Թաղ. Խորհուրդը խնդրած է որ ապաշխարութեան ներքեւ գտնուող Տ. Զենոբ քահանայի ներումն. Կրօն. Ժողովը վաղահաս նկատեց յիշեալ քահանային ներումը տալ։

—Էկինէն Տ. Բարսեղ Վ. Մանկրեան կ'խնդրէ որ Ազգ. Պատրիարքարանէ հոգացուին տեղւոյն եկեղեցւոյ զգեստներն և գրեանքը. Ժողովը խնդրեց Ս. Պատրիարք Հօրմէն որ այս խնդիր ևս եկեղեցւոյ զգեստուց և գրեանց բաշխման ցուցակին մէջ անցուի և պէտք եղածն ուղարկուի։

—Կէլիպօլուի Թաղ. Խորհուրդը Տ. Խորէնի դէմ ամբաստանագիրն ուղղած է ի Պատրիարքարան, յայտնելով որ նոյն ամբաստանագիր յանձնուած է նաև Տ. Խորէնի և անկէ տեղեկութիւն ուզուած։ Ժողովն հարկ տեսաւ սպասել յիշեալ քահանայի պատասխանին։

—Տ. Կարապետ քհ. Սահակեան որ Պուլկարիոյ մէջ թափառական կեանք մը կ'անցնէ առանց պաշտօնի, խնդրած է որ իրեն պաշտօն մը տրուի։ Ցանձնարարուեցաւ Ռուսճուքի առաջնորդին որ նոյն քահանան սիրաշահէ։

—Տ. Հմայեակ Եպսկ. Դիմաքսեան խնդրած էր Խր Զմիւռնիոյ առաջնորդական ընտրութեան ցուցակէն իր անունն ջնջուի. Կրօն. Ժողովը մերժեց անոր այս խնդրանքը։

—Շապին-Գարահիսարի առաջն. տեղապահ Տ. Սմբատ Ծ. Վ. խնդրած էր որ Ամբրոսիոս Վ.ին հաշուական քննութիւնը փութացուի և իրեն տեղեկութիւն տրուի. որոշուեցաւ Խառն Ժողովոյ ներկայացնել այս խնդիր։

—Վանայ Մեծոփայ վանուց վանահայր Տ. Գրիգոր Վ. կ'յայտնէ թէ յիշեալ վանքը գնաց, իր պաշտօնն ստանձնեց և գործին գլուխն անցաւ. բայց վանքն ողորմելի վիճակի մէջ է, ինքն ալ օրական հացի կարօտ։ Որոշուեցաւ ազդարարել վանուց առաջն. տեղապահին որ ըստ կարելւոյն հոգ և խնամք տարուի նոյն Վրդ.ին։

—Խարբերդի Առաջնորդը կ'յայտարարէ թէ տեղւոյն ազգայիններէ մին, յետ մահուան իր օրինաւոր կնոջ, ուզած է առնուլ ի կնութիւն իր քենորդին. առ այս թէեւ Առաջնորդն ամէն ջանք ի գործ դրած եւ յորդորած էր զինքն այս գաղափարէն ետ կենալու, սակայն այն ազգային, հակառակ յորդորանաց, դիմեր է լատին եկեղեցւոյ և անոր ծէսին համեմատ պսակուեր է։ Առաջնորդը՝ Պատրիարքարանէ խանձանօք կ'խնդրէ որ այսօրինակ անպատեհութեանց առաջքն առնելու համար կարեւորը անօրինէ։ Որոշուեցաւ որ այս խնդիր ևս Խառն Ժողովոյ ներկայացուի։

—Աշոտիէ մի քանի ազգայինք կը յայտնեն թէ տեղւոյն եկեղեցական և վարժարանական խնդրոց կարգադրութեան համար յատուկ հոգեւոր հովիւ մը կ'կարօտին։ Ժողովն հարկ տեսաւ յանձնել խնդիրը Սըվազի Առաջնորդին։

—Սոյն խնդիրներէ զատ, թէ՛ դատաստանական խորհրդոյ մատուցած երկու տեղեկագրերուն, որք ամուսնական խնդրոց քննութեան կ'վերաբերին, և թէ ուրիշ մասնաւոր ազգայնոց ամուսնական խնդրոց քննութեամբ զբաղեցաւ, որոց պէտք եղած որոշումը պիտի տրուի յաջորդ նստին։

—Գասըմ-փաշայի քարոզիչ Տ. Վըրդանէս Վ. Գալըպճեան և Թաղ. Խորհրդոյ Դիւանը Պատրիարքարան գալով, Ս. Պատրիարք Հայրն հրաւիրեցին Ս. Ցակոբայ տօնին առթիւ պատարագ մատուցանել թաղին եկեղեցւոյն մէջ։

—Տփղիսէ կ'գրեն.— Ներկայումս Նուխի քաղաքում օրուայ խօսակցութեան նիւթ է դարձել հետեւեալ տգեղ դէպքը։ Ամսոյս 16ին համեստ գիւղական ընտանիքի 14—15 տարեկան մի որբ աղջիկ նշանադրեցին 40—50 տարեկան մի այրու հետ, մինչեւ յիշեալ այրու նշանադրութիւնը մի քան տեղերից առաջարկութիւններ են եղել, բայց մերժուել են ոչ աղջկայ կամ իր մօր կողմից, այլ նրա մեծատուն բարեկամների և բարեկամուհիների կողմից, որոնք չէին ցանկանում իրենց բարեկամուհուն տեսնել արհեստաւորի կամ վաճառականի կին, այլ ուզում էին չինովնիկի տալ, չնայած այրի ամուսնացուն ունի 7 տարեկան մի որբ, զուրկ է առողջութիւնից և անհամապատասխան 15 տարեկան աղջկայ հետ կենակցելու։ Արդեօք հոգեւոր վարչութիւնն ի կարգ չպի՞տի հրաւիրի նշանադիր քահանային. մինչեւ ե՞րբ պիտի շարունակուին սոյնանման դէպքերը։ Սրանով պարտք ենք համարում հրաւիրել հոգեւոր կառավարութեան ուշադրութիւնն, որ պըսակման հրաման չարձակէ, որով ազատած կ'լինի յաւիտենա՛ն խորտակուող մի դեռափթիթ անմեղ կեանք։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ՄԱՏՐԻՏ.—Դեկ. 20 Տոն Քարլոսեանց շարժման գլխաւորները պիտի ձերբակալուին։ Անցած ԴՇ. գիշեր Մատրիտի կուսակալն իր պաշտօնատեղին անցուց ամբողջ գիշերն և այս խնդրով զբաղեցաւ։ Հեռագրական հաղորդակցութեանց վրայ մեծ հսկողութիւն ի գործ կ'դրուի։ Հավանայի վերջին դէպքերուն մասին եկած լուրերուն հրատարակութիւնն ալ արգիլուած է։

—Անտալուզիայէ երկու վաշտ հետեւակազօրք ղրկուեցան Պասքեան գաւառները։ Տոն Քարլոսի Սիկիլիա գտնուիլը չի հաստատուիր։

ԳԱՀԻՐԷ.— Լորտ Քիչնէր Վատի Հալֆա մեկնեցաւ։ Լորտ Քրոմըր ի մօտոյ իրեն պիտի միանայ և միասին Ապու-Համէտի ճամբով Խարթում պիտի երթան։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսեր ինքնագիր նամակն առ Ֆրանց Եոզէֆ, վերջ կուտայ Երեսփ. Ժողովոյ մէջ Թուն կոմսին հակադերման յայտարարութեան միջադէպին։

ԲԱՐԻԶ.— Քաղաքապետութեան կողմէ Մ. Իւպլէն Կոհիէի «Բանակն ազգին դէմ» գրքէն բազմաթիւ օրինակներու գնումը մեծ դժգոհութիւն պատճառած է զինուորական շրջանակներու մէջ։ Քաղաքապետութիւնը կ'ըսէ թէ կ'յարգէ բանակն, և թէ այդ գնում եղած է միայն յանուն գրչի և խորհրդոյ ազատութեան։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 21 Դեկտ. Վճարեկ Ատենի եղեռնադատ ճիւղն այսօր լսեց Ֆորնիզէթի հրամատարն, որ Շէռշ-Միտիի զինուորական բանտին տնօրէնն էր Տրէյֆիւսի բանտարկութեան ատեն։ Ատեանը լսեց նաև 1894ի Դատական նախարար Մ. Կէրէնի վկայութիւնը։

—Երեսփ. Ժողովն այսօր 26ի դէմ 467 ձայնով մերժեց Ֆուռնիէռ երեսփոխանին առաջարկն, որ կ'ձգտէր քուէարկութեան իրաւունք տալ զինուորականներուն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ֆաշոտայի պարպուելուն առթիւ, որ ճիշտ Դեկտ. 11ին տեղի ունեցաւ, անգլ. լրագիրք կ'գովեն Մառշան հրամատարին դիւցազնական քաջութիւնը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Մ. Սակաստա, իր բարեկամներուն խորհրդով, պաշտօնապէս չտուաւ իր հրաժարականը. բայց Ռըբր. վստահութեան խնդիր պիտի յարուցանէ Խնամակալ-Թագուհւոյն առջեւ։ Եթէ Թագուհին հաստատէ անոր պաշտօնը, կ'կարծուի թէ Մ. Սակաստա պիտի լուծէ Խորհրդարանն և ընդհ. ընտրութիւններ պիտի կատարէ։ Մարեշալ Պլանքօ այս առաւօտ հոս հասաւ Քուպայէ։

— Հաշտութիւն յանձնաժողովի անդամներուն մեկնելէն յառաջ, Ակինալտոյի պատուիրակ Ականսիլօ յանուն Փիլիպպեան կառավարութեան երկար և բացորոշ բողոքագիր մը տըւաւ ամերիկացի և սպանիացի պատուիրակներուն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Հինգ գունդ կանոնաւոր հետեւակազօրքերու հրաման տրուեցաւ պատրաստ ըլլալ Փիլիպպեան կղզիները երթալու։

ՏՈՔԹԷՕՐ Գ. ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Մասնագէտ ծննդական և միզային գործարաններու հիւանդութեանց

Հիւանդ պիտի ընդունի ամէն օր առաւօտէն մինչեւ 8ը (ը. թ.) Պոլիս, Պահչէ-Գափու, Մէրհամէթճեան դեղարանին վրայի յարկն, իսկ 8էն վերջ իր տունը Բերա Միսք փողոց թիւ 36. 30—5

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.	Օ. Ռ.	25 04 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25 05 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25 04
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	110 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	110 3/4
Ամէնէն վար գին	»	110 1/4

ԲԱՑՈՒՄ 9 Դեկտ.

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.	Օ. Ռ.	25 02 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	110 —
Օսմանիյէ	»	— —
Րէժի	Օ. Ռ.	— —
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	— —
Քրէտի ժէնէրալ Օթթմ.	Օ. Ռ	9 29
Երկրագործական Պանքա	»	8 30
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա. Ռ.	3 07
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ. Ռ	4 09
Թրամուէյ բաժնեթ.	ղրշ.	785 —
» ժուիսանս	»	280 —
» պարտաթ.	»	493 —
Տէրքոսի ջուրի Ընկ.	»	237 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	455 20

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ռ.	— 60
» ութ օրուան	»	1 75
Ռումէլի Երկթղ. »	Ֆր.	— —
» մէկ ամսուան	»	— —

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 30
Անգլիական ոսկի	»	110 14
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 15
Քրիմից	»	51 05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 05
Մէթալիք	»	95 —
Ռուպլ Թղթադրամ	Օ. Ռ.	8 53

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109 37
Բարիզ 3 »	ֆր.	22 93 3/4
Ֆիորին մանտա	»	10 86 1/4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 20 Դեկտ.

Օսմ. Քոնս. Սէրի Բ.	Ա. Ռ.	47 50
» » » Գ.	»	26 87
» » » Դ. բացմ.	»	22 63
» » » Դ. գոց.	»	22 63
Փոխառութիւն Գասապա	»	82 50
» Օսմ. 3 1/2 %	»	99 75
Օսմ. Ռէժի	»	— —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12 —
Այտընի երկաթուղի	»	11 12
Եգիպտական միացեալ	»	106 50
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	110 31
Հելլենական 5 %	»	42 50
Մոնօբօլ Հելլենական 4 %	»	48 —
Ռանթ » 4 %	»	34 —
Պուլկ. Փոխառ. 6 % 1888	»	97 63
» Նոր » 6 % 1892	»	97 37
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25 52 1/4
Դրամազեղչ	»	4 —

ՊԵՐԼԻՆ, 20 Դեկտ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	98 50
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	110 —
Անատ. Երկ. պարտաթուղթ	»	97 63
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 32

ԲԱՐԻԶ, 20 Դեկտ.

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. բացմ.	ղրշ.	22 95
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. գոց.	»	22 92
» » » Բ.	»	48 10
» » » Գ.	»	27 02
Օսմանիյէ	»	402 —
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	110 75
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	554 —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	101 87
Քրէտի Լիոնէ	»	866 —
Պանք տը Բառի	»	964 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3615 —
Իտալական Ռանթ	»	94 90
Սպանիական արտաքին	Ա. Ռ.	45 40
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 27 1/2
Դրամազեղչ	»	3 —

ՎԻԷՆՆԱ, 20 Դեկտ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիօր.	47 70
» Լոնտոնի վրայ	»	120 60
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	58 10
Օսմ. Ռէժի	»	124 70

Գ. Տ. ԹԷՐԶԵԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ.

Ցանձնառու կալուածական գործոց

Ղալաթա, Պօրսային ետև, Քիւրէքճիլէր փողոց, Շէքէրճի խան թիւ 6,

Գնում և վաճառում անշարժ կալուածոց.—Կալուածական փոխանցման, Թէմլիքի Ինթիգալի, կալուածական տրոց վճարման, կալուածոց հոգաբարձութեան և վարձուց գանձման գործողութիւնք կ'ստանձնուին.—Փոխառութիւն և փոխատուութիւն կալուածական աւանդով և փոխանորդութիւն կալուածական և ժառանգական դատերու։ Շահաւոր պայմաններով ամէն ճարտարապետական շինութիւնք, նորոգութիւնք և այլ գործողութիւնք կ'ըստանձնուին։ 20—18

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՏՔԴ. Գ. ԴԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Ցանձն կ'առնու ակռայի վիրաբուժական և արհեստական ամէն տեսակ գործողութիւնք, ըստ առողջապահական նոր դրութեան։ Թմրեցուցիչ դեղերով առանց ցաւի ատամնահանութիւն. աղքատաց համար ձրի։ Բաց է կիրակիէ ԱՄԷՆ ՕՐ 11—6 [ե.] կ'ընդունի իրեն դիմողները։ Բերա, Մեծ Փողոց, Կալբո-Սերայէ դիմաց, Թիւ 200։ 70—63

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000 000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 13,558 989
ՀԱՍՈՅԹ 1897 ՏԱՐԻՈՅ 2,927,988

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,125,558
ՀԱՍՈՅԹ 1897 ՏԱՐԻՈՅ 1,095,873

Ընկերութիւնքս իրենց Կ. Պոլսոյ միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ կ'ստանձնեն ամէն կարգի ապահովագրութիւններ ընդդէմ Հրդեհի, աւելի օգտակար եւ աւելի դիւրագնի պայմաններով քան ուրիշ ամէն ընկերութեանց պայմանները, բաղդատաբար այն յաջորդական ապահովութեան զոր կ'ընծայեն իրենց դրամագլխոյ մեծութեամբ եւ իրենց պահեստի մթերեալ գումարներուն առատութեամբ։ —Նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած փոխանին 31 000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն եւ դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց եւ այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիոյ Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 21 և 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՐՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈՒԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿ. Ն
ԿԵՆԱՑ ՎՐԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒՐՈՊԱ

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Գալվոսս տէ լ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նօթր-Տամ տէ Վիքթուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1 ին ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պահեստի գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կ'րնէ 4,545,160,943 Ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր 1845' ապահովագրեալներու վճարուած' մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898 ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897 էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000 է աւելի անդամ, որք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոց կ'պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կ'վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, եւ կամ պատուէն չէք, խիստ շահեկան է ձեզ համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս ապահովեալներու եւ տրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մը մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Տ. ՌՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ
Բէնիչ-Գաստուրբաշ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1899 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ԳԻՆ 6 ՂՐՈՒՇ

Կեդրոնատեղին է, Էսկի Զափթիէ ճատտէսի, Թիւ 61 Գ. Պէրպէրեանի տպարանը։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆԱՑ
ՇԱԼՃԵԱՆ ԵՒ ԹԱՎՇԱՆԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻԷ ՃԱՏՏԷՍԻ ԹԻՒ 63, ԻԶՄԻՏ ՕԹԷԼԻՆ ԴԻՄԱՑ

Այս վաճառատուն, որ եւրոպական առաջնակարգ գործարաններէ պարբերաբար կ'ստանայ ամէն տեսակ ասեղնագործի և ձեռագործի վերաբերեալ նիւթեր, ընտիր ապրանքներու ճոխ մթերք մ'ունի. ինչպէս օթլոզ, գասիթէ, բիւլիւչ, գորտօնէ էպրիւշիմ. Աճէերիայի և Ֆլօշ մետաքս, չինիլ, ոըրմա, կլապտան, Ճավսի և ուրիշ ամէն տեսակ քանովաններ. գործի և բարձի համար նոր ձոտելներ, Թաւշեայ և մետաքսեայ քօրտօններ ևն։

Աթլազի և Թաւիշի վրայ բանուած ճաշակաւոր նիւթերու ճոխ հաւաքածոյ մը միշտ պատրաստ կը գտնուի, ինչպէս բարձեր, վարագոյրներ, լուսանկարի շրջանակներ, քանավա գործեր ևն։

Օժիտի համար յանձնարարուած ձեռագործներ, ճաշակաւոր կերպով կ'պատրաստուին։

Կ. Պոլսոյ և գաւառաց Պատ. յաճախորդներ ինչպէս նաեւ դպրոցական հաստատութիւններ, որք այս վաճառատունէն մեծ կամ փոքր քանակութեամբ գնումներ ընել կը փափաքին, կատարելապէս գոհ պիտի մնան ապրանքներու ազնուութենէն և գներու չափաւորութենէն։ Ասեղնագործի արհեստագէտ գծագրիչ մը պատրաստ կը գտնուի միշտ վաճառատան մէջ։ 100—27

ԻՆԳԻԼԻՍ ԻՍԼԱՄ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ
ՍԻԿԱՌԻ ԸՆՏԻՐ ԹՈՒՂԹ

Հասարակութեան կ'ծառայեն տասն տարիէ ի վեր իրենց արդիւնքովը. կոթողներն նախագահութեան և Հանրօգուտ չեզոքութեան նախարարութեան արտօնութեամբ հրապարակուած նմուշ Թուղթին հոգացիր կ. Թուղթն նախ բարի Թէքին ան Պլանտին ճաւնդուլթեան ատեն յանկացուծ է կ. Պոլսէն, Հիւզնի պէյ և Ընկ-եան գործարանէն և Գերմանիոյէն պիտի գրկուի ամէն տեղ այս Թուղթն։ Օտար երկիրներէ բերուած այն Թուղթերն, որոց վրայ կնիքամ վար ժարանաց օգտին յատուկ է խորք գրուած և մեր գործարանին նշանը գրոշմուած չըլլան. կնքը պիտի նկատուին և ժողովրդին վարչութեանց ու տեղական իշխանութեանց կողմէ պիտի գրաւուին։ Կնիքովներն ալ պատասխանատու պիտի բռնուին օրինաց առջեւ։ Կ'ըսէ են այն բոլոր ծրարներն որք կրթական նախարարութեան կնիքը չեն կրեր և այն տուփերն որ քնիսնի պէյ և Ընկ. կնիքեն զուրկ են։ Լսկարտեղորդական նպատակաւ հաստատուած այս ձեռնարկն յուսալի է թէ ընդհ. գնահատութեան պիտի արժանանայ։ Մթերանոցն է Պապը Ալի ճատտէսի թիւ 38. կ'ծախուի նաեւ բոլոր Թղթավաճառներուն քով։ 20—15

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ
Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԳԵՐ

Աշխէերի կարի մեքենաներ գրեթէ անցլ. պաշտօնական տեղեկութեամբ աշխարհի ամէն կողմը տարածուած են, և ոլոր ընտանիքներ, գործատեղերն ու կօշկակարներն ալ Սինկէրի մեքենայ միայն են գործածել. Սինկէրի Ընկերութիւնն տարին 400 է աւելի պատուոյ վկայական և ոսկի գրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներուն մէջ։

Աշխարհի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկեր, որ բավանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին Բէրա, Շիշակ ճամբայ, Ղալաթիա Սէրայի դիմաց։

Ղալաթիա) Սինկէր խան, Թինէլին եռեւ.
) Թրամվայի կայարանին դիմաց.

Ստամպօլ) Սուլթան Համամ Թիւ 2.
) Սուլթան Պայազիտ Թամլէի ՍՄաօրիոնին դիմաց Թիւ 13.

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերինշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ԷՔԻԹԱՊԼ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ
ԹԻՒ 36 ԵՒ 36 ՔԷՐ ԱՎԸՆԻՒ ՏԸ Լ'ՕՊԵՐԱ, ՓԱՐԻԶ

		Ֆր.
Երաշխաւորութեան դրամագլուխ (ապահովագրեալներու բացարձակ սեփականութիւնը)	1 ՄԻԼԻԱՌ	227,658,000
Պահեստներու աւաւելութիւնն օրինական պարտականութեանց վրայ (ապահովագրեալներու բացարձակ սեփականութիւն. Աշխարհի վրայ ոչ մէկ կենաց ընկերութիւն այս աստիճան մեծաքանակ յաւելուածական գումար ունի)։		261,950,000
1897 ին կնքուած նոր ապահովագրութեանց գումարը		813,454,000
Ամբողջ հասոյթ 1897 ի		251,735,000
Ապահովագրեալներու վճարեալ 1897 ին		109,387,000
Հիմնուելէն ի վեր ապահովագրեալներու վճարեալ	1 ՄԻԼԻԱՌ	425,567,000

Հարկ է հաստատել թէ ԷՔԻԹԱՊԼ 1897ին' բաղդատմամբ 1896ին' ունեցած է
Յաւելում մը 37,657,476.05 ֆր. ի յաւելուածին. պահեստին վրայ) Ոչ մէկ Ընկ. այս
» 104,184,504.80 » ամբողջ գոյից վրայ) չափ յաւելուած
» 151,654,140.95 » Նոր ապահովագրութեանց) ներ ունեցած է։

ԷՔԻԹԱՊԼ իր տոկերը չէ ուսկլուցած ամերիկեան ուրիշ ընկերութեանց պէս. ուստի և ցերեալ ընկերութեանց բաղդատմամբ' ԷՔԻԹԱՊԼի գները աժանիք և տեսակի համեմատ մէկ եւ երկու տարեվճարի խնայողութիւն մը յոյց կուտան։

Ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս Տ. ԳԱՐՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պալըգ Պազար Անձրիասի խան Թիւ 20—21—22։

ՎԵՐՆՈՏՈՒԹԻՒՆ

Վերնոտութիւնը (սուրը) այս սոսկալի ախտ երկար ժամանակ անբուժելի կ'կարծուէր. բայց գիտական յառաջդիմութեանց շնորհիւ ամենայն դիւրութեամբ կ'բժշկուի։ ՏՐԱԺԷ ԺԷԼԻՆՕ դեղն, եւրոպական առաջնակարգ բժիշկներու ձեռքով հազարաւոր վերնոտներու վրայ փորձուած է և հրաշալի արդիւնք արտադրած։ Եւրոպիոյ ամէն հիւանդանոցներուն մէջ վերնոտութիւնը հիմնապէս բուժելու համար ՏՐԱԺԷ ԺԷԼԻՆՕ միայն կը գործածեն. Բաց ի վերնոտութենէ, կը յուժէ արգանդի ցաւերը (էօբէլէ), ջղային հիւանդութիւններն ևն. ևն. կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարանաց մէջ։ 26—5

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ և Արեւելեան Գիծ-Բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդորիան	10500	Թլավիան	3500
Սաքսինիան	10500	Էմիրշիրն	3500
Պէլկրիան	10500	Բըրժիըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլըմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անատոլիըցիան	2500
Պոսդոնիան	8000	Ալգաշիըն	2500
Ֆիլըտէնիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆօնիքեան	3700	Մինօս	900
Վալսիան	3700	Պրօթէօ	800
Թլամինիան	3700	Լիտօն	800
Ձօրիան	3500		

Ապրանքի տեղերէն կ'ընդունուի ի բերեալ ապրանքներ' այլոց փոխադրելու համար Ղալաթիոյ Մաքսատանէն Համբերդ իրենց հրամանք գրկել չորս ժամանակէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԷՅՕՆՏԵՆ Մէհմէտ Ալի փաշա խան. Թիւ 1 Ղալաթիա

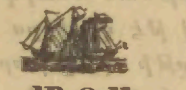

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ և Միջերկրականի Գիծ-Բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիս	3500	Թիպս	2500
Ռամեսս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնիւս	3500	Նէքդիս	2500
Անիւբիս	3000	Բերա	2250
Ապօբ	3000	Օսիրիս	2250
Անագիւս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլը	3550	Կռոգոտիլ	1500
Ձօրփ	3750	Եփէս	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ունիօն խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.
34. ճէյմս Սթրիթ, և Լիվրբուլ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 7 մէճ. 6 ամս. 3½. 3 ամս. 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 ղրշ. Արտասահման 40 Ֆր. 6ամս 20, 3ամս. 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բատմ Լօքալէ։

Իդիման Թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ և այլ ձեռագիրներ ետ չեն դարձուիր։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ' ԲՈՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. Պոլիս, Նօ 23, 25, Պապը Ալի ճատտէսի

ԹԵՐԹՕՆ «ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (105)

ՔԱՍԻՄ

ՎՐԷԺԽՆԴԻՐԸ

ՎԷՊ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ »

Բայց Ժիլօլ կառքին շքեղութիւնը դիտելէ չէր յագենար Կարապետ եւ աչքերն անոր վրայ յառած Թայն, մինչեւ որ զայն վարող քաջավարժ կառապանն անբացատրելի դարձուածներով, ճեղքեց կառքերու խիտ տողանցումն, ու անհետ ըլլալու աստիճան հեռացուց զայն հետաքրքիր հասարակութեան աչքէն։ Մելօլն աւելի անոր համար հիացում կ'ազդէր, որ դեսպանատան կառքերու պէս լայն ընդարձակ ըլլալէ զատ, երկու յարկ ունէր, և երբ հինգ վեց հոգի վարի յարկը տեղաւորուած կ'խօսակցէին նոյն թուով անձինք ալ վրայի յարկը նստած կեանք կ'ընէին, դիտելով կառքին լծուած հունգարիական չորս ձիերու տրոփիւնն ու հասարակ քաղքենիներու իրենց ուղղած սքանչախառն ակնարկները։ Եւ համակ կարմիր հագած սպասաւոր մը որ կառքին մէկ կողմը կանգնած էր, շարունակ փող կ'հնչեցնէր, Ժիլօլի սրբարշաւ ընթացքն ազդարարելով, որպէսզի արկածի մը տեղի չտայ այն և չվիրաւորէ անոր մէջ նստող միլիոնատէրերու փափուկ սրտերն։

- Կրնե՞ս, Մ. Կարապետ, կրնե՞ս, ըսաւ Լուիզ, մատնանիշ ընելով, նշանաւոր տղոց յատուկ թատրոններն ու զբօսավայրերն, որոց առջեւ հազարաւոր փոքրիկ Ֆրանսացիներ խըռնուած, ոմանք ներս կ'մտնէին, ոմանք դուրս կ'ելլէին և ոմանք ալ բնականաբար դրամի չգոյութեան պատճառով չկրնալով մուտք վճարել, հեռուէ հեռու իրենց բերնին ջուրերը կ'վազցնէին, ներսի հրաշալիքներուն մասին բերանացի տեղեկութիւններ միայն առնելով իրենց բաղդաւոր հասակակիցներէն, և այս կարգի խաղալիքներ, բանօրաններ, թատրոններ, ամէն քայլափոխի կ'հանդիպէին Ելիզէի պողոտային ուղղութեամբը։ Իսկ վէլօսիբէտները կորսնցուցած էին այլ եւս իրենց այժմէութիւնն, և հասարակ կառքերու պէս հազարներով կ'անցնէին կ'դառնային հեծանիներու մասնաւոր ճամբէն։

Երիտասարդ հայն երբ ընտելացաւ Ելիզէի պողոտային հրապոյրներուն և հետաքրքրութիւնը մասամբ յագեցուց հոն տեսած այլազան նորոյթներէն, ակնարկը դէպի հեռուն ուղղեց և ճամբէն բաւական հեռու աջ ու ձախ կառուցուած վեցյարկանի հոյակապ շէնքերը մատնանիշ ընելով,

—Ո՞հ ինչ սքանչելի շէնքե՜ր, ըսաւ անհրօջն. ինչ մեծածախս ապարանքներ, անշուշտ միլիոններ արժած են իրենց տէրերուն։

—Հարկա՛ւ, պատասխանեց Բօլ Շիսօն, հարկա՛ւ. գետնին մէկ մէթրը հազար, հազար հինգ հարիւր ֆրանք կ'արժէ հոս։ Այս համեմատութիւնով կրնաք հաշուել միւս ծախսերն ալ ու այնպէս գնահատել Ելիզէի շէնքերուն գինը։

—Հազար հինգ հարիւր ֆրա՜նք, կրկնեց Կարապետ տարօրինակ բացագանչութիւնով մը. մէկ մէթր գետի՞նը։

—Հապա ի՞նչ կարծեցիք։

Եւ Կարապետի ու անհրօջը խօսակցութեան պահուն կառքը դանդաղեցուց իր ընթացքն և ուղեւորները գտան զիրենք հիանալի բուրաստանի մ'առջեւ, որ կառքերու յատուկ ճամբուն ձիշտ մէջտեղը շինուած էր։ Այս բուրաստան, որուն Բօն Բօան, կ'ըսէ կէտ, անունը տուած են, փոքրիկ դըրախտ մ'է իր խնամուած մարգագետինով, եւ բիւրերանգ ծաղիկներով ու մանաւանդ գեղարուեստական ջրմուղով, և Շանզ Ելիզէի անվերջ պողոտային ճիշտ կէս ճամբան կառուցուած ըլլալով, կարծես օվասիս մը երեւոյթը կ'ընծայէ, մանաւանդ ոտքով շրջագայողներու աչքին։ Ամէն ուղեւոր, որչափ ալ անտարբեր ըլլայ չի կրնար անտեսել Բօն Բուանի սքանչելի տեսարանն եւ ուզէ չուզէ պիտի կենայ հոն ու հիանայ ջրմուղէն ցայտած ջուրերուն հոգեպարար երեւոյթին առջեւ։

—Բայց դուք Ֆրանսացիք ճշմարտապէս ճաշակի տէր ազգ մ'էք, գոչեց Կարապետ, և զարմանալի չէ երբ աշխարհի չորս կողմէն զբօսաշրջիկներ Բարիզ Թափուին. մինչ Շանզ Ելիզէի պողոտան կ'րաւէ ընդհանուրին ուշադրութիւնն իր վրայ հրաւիրելու. այս ինչ պերճանք, ի՜նչ վայելչութիւն, ի՜նչ ճաշակ. ամէն քայլափոխի նորութիւն մը, վերջինը միշտ առաջինը գերազանցելու պայմանով։

—Ցանուն Ֆրանսացւոց շնորհակալութիւններս կ'յայտնեմ ձեր քօմբլիմաններուն, պատասխանեց Բօլ Շիսօն ժպտելով, ի՞նչ ընենք, եթէ բնութիւն զլացած է մեզ իր հաճոյքները, մենք ալ ջանացած ենք արհեստէն օգտուիլ։

—Ուրիշ պարագայ մը կայ որ ոչ նուազ ուշադրաւ պէտք է համարուի. քիչ մ'առաջ երբ Շանզ Ելիզէի պողոտայէն մտանք, ինծ այնպէս կ'Թուէր որ քանի մը վայրկենէն պիտի լմննայ այն ու հեռուն ճամբուն կատարը նըշմարուած կամարին պիտի հասնէինք. բայց աչաւասիկ բաւական ժամանակ կայ որ սրարշաւ կերթանք եւ դեռ չկրցանք հասնիլ։ Երկրաչափական ի՞նչ հաշուով, ճարտարապետական ի՞նչ ուղղութեամբ ձեւուած, չափուած եւ ճշդուած է այս ճամբան որուն մէկ ծայրէն միւսը կ'տեսնուի եւ քալելով չհասնիր մարդ։

—Դուն մինչյիր որ մենք կառքով այսպէս չուտ յառաջացանք պատասխանեց վաճառականն, հպարտանալով երիտասարդին Շանզ Ելիզէի նկատմամբ արտասանած գովեստներէն, ոտքով քալելով կէս ժամէ աւելի կը տեւէ այս ճամբան։

Այսպէս կ'յառաջանար Շիսօններու փոքրիկ ընտանիքը, դիտելով, խօսելով, խնդալով, հետաքրքրուելով եւ ամբողջ ճամբուն երկայնութեամբը շարունակ զուարճանալով։

—Այդ կողմը նայէ', ըսաւ Լուիզ, յանկարծ նշանածին ուշադրութիւնը դէպի հոն հրաւիրելով տես ի՜նչ սիրուն տեսարան կ'պարզուի մարդուս աչքին։

Երիտասարդը վայրկենաբար մանկամարդ աղջկան ընդնշմարել տուած կողմը դարձաւ եւ պահ մը հիասքանչ մնաց. արեգակը սփռուած էր ամբողջ ճամբուն երկայնութեամբն ու անոր խաղատացուցիչ ճառագայթներուն տակ նուրբ հովանոցներու այլազան գոյներն ու հազարաւոր տեսակ գլխարկներու, փետուրներու, ծաղիկներու ցոլացումը բոլորովին նոր գանազանութիւն մը կ'աւելցնէր Շանզ Ելիզէի անհամար անպատ հրապոյրներուն վրայ։ Օր. Շիսօն նշանածին զգացած հաճոյքը տեսնելով,

—Գոհ մնացի՞ք այս զբօսական պըտոյտէն հարցուց։

—Ո՛հ, չափազանց գոհ, գոչեց երիտասարդը, Շանզ Ելիզէն կարծես թարմութիւն մը ներշնչեց ինծ։

—Ուրեմն չարաթը մէկ քանի անգամ կուգանք, յարեց Բօլ Շիսօն, եթէ այսչափ կ'ներշնչուիք այս զբօսավայրէն։

—Իրաւ որ Բարիզի աղմկալից կեանքն ապրողներու համար անհրաժեշտ է այս պտոյտը։

—Քիչ մը վերջ տեսարանը բոլորովին պիտի փոխուի, ընդմիջեց Լուիզ, տեսնենք անկից ի՞նչ տպաւորութիւն պիտի ստանաք։

Եւ այսպէս երբ կ'շաղակրատէին, կառքը Շանզ Ելիզէի պողոտային կատարին մօտեցաւ և հեռուէն աղօտ կերպով նշմարուած կամարն սկսաւ յստակօրէն տեսնուիլ։

—Այս կամարը զոր կ'տեսնէք ճամբուն գլուխն, ըսաւ Բօլ Շիսօն, Յաղթութեան կամարն է որ յատկապէս կառուցուած է ի յիշատակ Նաբոլէոնի յաղթանակներուն։

—Ո՛հ, որչափ կ'նմանի Սպարապետութեան պաշտօնատան մեծ դրան, գոչեց Կարապետ, ո՛ և է մէկն որ Պոլսոյ մէջ տեսած է այն պաշտօնատան դուռը, մեծ նմանութիւն պիտի գտնէ անոր և այս Յաղթական կամարին մէջ։

Վաճառականն որ Նաբոլէոնի ջերմ հիացող մ'էր, այս առթիւ երկար ներբող մը կարդաց աշխարհակալին գործունէութեանը նկատմամբ ու մի առ մի պատմեց փեսին, Յաղթական կամարին կառուցման պատմութիւնն, ամբողջ մանրամասնութեամբ։

Քիչ յետոյ կառքը բոլորովին մօտեցաւ կամարին և երեք ուղեկիցներ մօտէն դիտեցին այս հոյակապ յիշատակարանն որ գաղղիական ճաշակին պատիւ բերելու աստիճան չքեղութեամբ կառուցուած բարձրաբերձ կամար մ'էր։

Շար.